DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ODBUDOWY

WARSZAWA **Nr 3** **12 LIPCA 1946**

TREŚĆ:

29

USTAWA

z dnia 3 stycznia 1946 r.

o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.

Art. 1. Dla planowego odbudowania gospodarki narodowej, zapewnienia Państwu suwerenności gospodarczej i podniesienia ogólnego dobrobytu przejmuje Państwo na własność przedsiębiorstwa na zasadach niniejszej ustawy.

Art. 2. 1. Bez odszkodowania przechodzą na własność Państwa przedsiębiorstwa: przemysłowe, górnicze, komunikacyjne, bankowe ubezpieczeniowe oraz handlowe:

a) Rzeszy Niemieckiej i byłego Wolnego Miasta Gdańska,

b) obywateli Rzeszy Niemieckiej i byłego Wolnego Miasta Gdańska z wyjątkiem osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej,

c) niemieckich i gdańskich osób prawnych z wyłączeniem osób prawnych prawa publicznego,

d) spółek kontrolowanych przez obywateli niemieckich lub gdańskich albo przez administrację niemiecką lub gdańską,

e) osób, które zbiegły do nieprzyjaciela.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali w rozporządzeniu jakie osoby i spółki oraz w jakim trybie będą uznane za podlegające przepisowi ust. 1. lit. b) c), d), e).

3. Przedsiębiorstwa niemieckich i gdańskich osób prawnych prawa publicznego (ust. 1. lit. c) przechodzą na własność odpowiednich polskich osób prawnych. W braku takich osób lub w razie zbiegu zainteresowań kilku osób prawnych, uchwała Rady Ministrów oznaczy osobę prawną, na własność której ma przejść przedsiębiorstwo.

4. Z mocy przepisu niniejszego artykułu nie przechodzi na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstwo, określone w ust. 1:

a) które zostało zajęte lub skonfiskowane przez b. władze okupacyjne, chyba że stanowiło ono przedtem własność Skarbu Państwa lub wspomnianych osób prawnych albo zajęcie lub konfiskata dotyczyły przedsiębiorstwa osób lub spółek, wskazanych w ust. 1 i 3,

b) którego wyzbycie się na rzecz osób i spółek, wymienionych w ust. 1 i 3 nastąpiło po dniu 1 września 1939 r. pod wpływem groźby, uprawniającej właściciela zbywającego przedsiębiorstwo do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli.

5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi tryb ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych), w rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych przejścia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, nieruchomości do nich należących oraz praw na ich rzecz zahipotekowanych.

6. Nieważne są wszelkie czynności lub akty prawne, zdziałane po dniu 1 września 1939 r. co do przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 1, celem zapobieżenia ich przejściu na własność Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego.

7. O przejściu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego (ust. 3 zd. 1) orzeka właściwy ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa minister, którego orzeczenie jest ostateczne i nie ulega zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Rozporządzenie Rady Ministrów określi tryb postępowania, w którym nastąpi przejście przedsiębiorstwa na własność Państwa.

Art. 3. 1. Za odszkodowaniem przejmuje Państwo na własność:

A. Przedsiębiorstwa górnicze i przemysłowe w następujących gałęziach gospodarki narodowej:

1) kopalnie oraz nadania górnicze, podlegające przepisom prawa górniczego,

2) przemysł naftowy i gazu ziemnego z kopalniami, rafineriami, gazoliniarniami i innymi zakładami przetwórczymi, gazociągami oraz przemysł paliw syntetycznych,

3) przedsiębiorstwa, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania energii elektrycznej w celu zarobkowego zbytu albo w celu zasilania publicznych środków komunikacji, korzystających z prądu silnego,

4) przedsiębiorstwa, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania gazu dla celów przemysłowych i domowych,

5) zakłady wodociągowe, obejmujące więcej, aniżeli teren jednej gminy (okręgowe zakłady wodociągowe),

6) huty żelaza oraz huty metali kolorowych,

7) przedsiębiorstwa przemysłu zbrojeniowego, lotniczego oraz materiałów wybuchowych,

8) koksownie,

9) cukrownie i rafinerie cukru,
10) gorzelnie przemysłowe, destylarnie, rafinerie spirytusu oraz fabryki wódek,
11) browary o zdolności produkcyjnej powyżej 15.000 hl. rocznie,
12) fabryki drożdży,
13) młyny zbożowe o zdolności przemiałowej powyżej 15 ton zboża na dobę, obliczonej na podstawie długości walców lub powierzchni kamieni młyńskich,
14) olejarnie o zdolności produkcyjnej powyżej 500 ton rocznie oraz wszelkie rafinerie tłuszczów jadalnych,
15) chłodnie składowe,
16) wielki i średni przemysł włókienniczy,
17) przemysł poligraficzny i drukarnie.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi co do przedsiębiorstw, wymienionych w pkt 16 i 17, które kategorie z nich przechodzą na własność Państwa, a co do drukarń, które z nich mają być przekazane na własność organizacjom politycznym lub społecznym, stowarzyszeniom lub spółdzielniom.

B. Przedsiębiorstwa przemysłowe nie wymienione pod A, jeżeli zdolne są zatrudnić przy produkcji na jedną zmianę więcej, niż 50 pracowników.

Spod działania tego przepisu wyłącza się przedsiębiorstwa robót budowlanych oraz instalacyjnych bez względu na ilość pracowników, którą zdolne są zatrudnić. Rozporządzenie Rady Ministrów może podwyższyć dolną granicę 50-ciu pracowników w przemyśle wyrobów niepowszechnego użytku, bądź mało zmechanizowanym, bądź o charakterze pionierskim lub sezonowym.

C. 1) Przedsiębiorstwa komunikacyjne (kolei żelaznych normalnych i wąskotorowych, kolei elektrycznych, komunikacji powietrznej)
2) przedsiębiorstwa telekomunikacyjne (telefoniczne, telegraficzne, radiowe).

2. Przejęciu przez Państwo na własność nie podlegają przedsiębiorstwa, wymienione w ust. 1, jeżeli stanowią własność związków samorządowych, międzykomunalnych, spółdzielni albo związków spółdzielni. Jeżeli własność wymienionych związków lub spółdzielni dotyczy tylko części przedsiębiorstwa lub tylko części udziału majątkowego w nim, natenczas przejęciu na własność przez Państwo podlega tylko pozostała część.

3. Uchwała Rady Ministrów, powzięta na wniosek zainteresowanego Ministra, może wyłączyć spod działania przepisu ust. 1 poszczególne przedsiębiorstwa albo ich kategorie lub grupy.

4. Poszczególne przedsiębiorstwa, istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a nie podpadające pod przepis ust. 1, mogą być przejęte na własność przez Państwo na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek zainteresowanego ministra, jeśli posiadają one faktyczną wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej; w tym samym trybie może nastąpić przejęcie na własność przez Państwo przedsiębiorstw bankowych oraz szczególnych urządzeń magazynowych, składowych lub przeładunkowych, zwłaszcza w portach lub przy drogach kolejowych i wodnych.

5. Przepis art. 2 ust. 7 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw przejętych na zasadzie niniejszego artykułu.

6. Orzeczenie o przejęciu przez Państwo na własność w trybie niniejszego artykułu może nastąpić tylko do dnia 31 grudnia 1946 r.

Art. 4. Założenie nowych przedsiębiorstw w gałęziach przemysłu i komunikacji, objętych przepisami art. 3 ust. 1 lit. A i C, wymaga uprzedniego uzyskania koncesji, udzielonej przez właściwego ministra w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania.

Art. 5. 1. Państwo może przedsiębiorstwa przejęte na własność prowadzić we własnym zarządzie albo przekazywać je samorządowi terytorialnemu lub spółdzielniom albo ich związkom na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek właściwego ministra lub komitetu, powołanego w trybie ust. 2 niniejszego artykułu. Przedsiębiorstwa z zakresu art. 3 ust. 1 A pkt 9) — 15) przekaże Państwo samorządowi terytorialnemu lub spółdzielniom albo ich związkom uchwałą Rady Ministrów, powziętą na wniosek właściwego ministra lub komitetu powołanego w trybie ust. 2 niniejszego artykułu.

2. Uchwała Rady Ministrów powoła komitet złożony z przedstawicieli Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Administracji Publicznej, Ministerstwa Aprowizacji i Handlu, Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Centralnego Urzędu Planowania oraz przedstawicieli: spółdzielczości, Związku Samopomocy Chłopskiej, związków zawodowych i samorządu terytorialnego. Zadaniem komitetu będzie przedstawianie Radzie Ministrów wniosków w przedmiocie przekazywania przedsiębiorstw upaństwowionych organizacjom spółdzielczym i samorządowi terytorialnemu.

3. Rada Ministrów przekaże w pierwszym rzędzie na wniosek właściwego ministra lub wymienionego wyżej komitetu spółdzielniom lub ich związkom przedsiębiorstwa przemysłowe, które:

a) oparte są wyłącznie lub głównie o miejscowy surowiec i produkują głównie dla potrzeb lokalnych,

b) dotyczą lokalnego interesu producentów surowca lub konsumentów,

c) są integralnie związane z funkcjami gospodarczymi, spełnianymi wyłącznie lub głównie przez spółdzielczość.

4. Rada Ministrów we wszystkich innych przypadkach przyjmie pod uwagę istotne interesy spółdzielczości zarówno konsumentów, jak i producentów.

Art. 6. 1. Przedsiębiorstwa przejęte na zasadzie przepisu art. 2 lub art. 3 przechodzą na rzecz Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego w całości wraz z nieruchomym i ruchomym majątkiem i wszelkimi prawami (prawo do firmy, patenty, licencje, znaki towarowe, użytkowe itp.), wolne jednak od obciążeń i zobowiązań z wyjątkiem zobowiązań o charakterze publiczno-prawnym, zobowiązań na rzecz polskich osób prawnych prawa publicznego, zobowiązań na rzecz osób prawnych, stanowiących własność polskich osób prawnych prawa publicznego, służebności gruntowych oraz zobowiązań, mających swe źródło w stosunku najmu pracy lub odpowiedzialności za czyny niedozwolone.

2. Do odszkodowania za obciążenia i zobowiązania, które z mocy przepisu ust. 1 nie podlegają przejęciu stosuje się odpowiednio przepis art. 7.

3. Obciążenia i zobowiązania, które w chwili ich powstania były gospodarczo nieuzasadnione, ulegają umorzeniu w całości lub w części względem Państwa lub polskiej osoby prawnej prawa publicznego.

4. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali zasady i tryb postępowania w sprawach oznaczonych w przepisie ust. 3.

5. Przepis art. 2 ust. 5 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw przejętych na zasadzie przepisu art. 3.

Art. 7. 1. Za przedsiębiorstwo przejęte przez Państwo na własność (art. 3) otrzyma jego właściciel od Skarbu Państwa odszkodowanie w terminie jednego roku, licząc od dnia doręczenia mu zawiadomienia w przedmiocie prawomocnego ustalenia wysokości przypadającego odszkodowania.

2. Odszkodowanie to będzie w zasadzie wypłacane w papierach wartościowych, zaś w wyjątkowych gospodarczo uzasadnionych przypadkach może być wypłacane również w gotówce lub innych wartościach.

3. Wysokość należnego odszkodowania będą ustalały specjalne komisje. W postępowaniu przed tymi komisjami będą miały prawo uczestniczyć osoby zainteresowane. W razie potrzeby, a w każdym razie na żądanie osób zainteresowanych, komisja powoła odpowiednich biegłych.

4. Skład komisji, sposób powoływania jej członków, liczbę członków konieczną do ważności uchwał, tryb postępowania komisji oraz odwoływania się od jej orzeczeń określi rozporządzenie Rady Ministrów.

5. Przy ustalaniu odszkodowania należy uwzględnić:

a) ogólne obniżenie wartości majątku narodowego,

b) czystą wartość majątku przedsiębiorstwa w dniu przejęcia go przez Państwo,

c) obniżenie wartości przedsiębiorstwa na skutek strat wojennych oraz strat, poniesionych w związku z wojną i okupacją przez przedsiębiorstwo w okresie od dnia 1 września 1939 r. do chwili przejęcia przedsiębiorstwa przez Państwo,

d) wysokość nakładów, dokonanych po dniu 1 września 1939 r.,

e) szczególne okoliczności wpływające na wartość przedsiębiorstwa (czas trwania koncesji, licencje itp.).

6. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali szczegółowe zasady obliczania odszkodowania, uwzględniania okoliczności wymienionych w ust. 5 oraz sposób wypłacania odszkodowania (ust. 2) i tryb amortyzacji papierów wartościowych.

Art. 8. Przedsiębiorstwa, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdują się pod zarządem państwowym, a nie podlegają przejęciu na własność przez Państwo w myśl przepisów niniejszej ustawy, będą najdalej do dnia 31 grudnia 1946 r. zwolnione od zarządu państwowego, a ich posiadanie przywrócone osobom, uprawnionym w trybie przewidzianym przez obowiązujące przepisy.

Art. 9. 1. Kto usuwa, ukrywa lub uszkadza majątek, podlegający przejęciu przez Państwo (art. 2 i 3) albo przedsiębierze inne czynności w celu udaremnienia przejęcia majątku przez Państwo, podlega karze więzienia do lat 5-ciu i grzywnie do 10.000.000 zł albo jednej z tych kar.

2. Ponadto sąd orzeknie konfiskatę przedmiotu przestępstwa.

Art. 10. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Spraw Zagranicznych:
Wincenty Rzymowski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

w/z Minister Oświaty:
Bronisław Biedowicz

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin

Minister Informacji i Propagandy:
Stefan Matuszewski

w/z Minister Kultury i Sztuki:
Leon Kruczkowski

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

w/z Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Edmund Giebartowski

Minister Poczt i Telegrafów:
Tadeusz Kapeliński

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 3 z dnia 5 lutego 1946 r.).

30

USTAWA

z dnia 3 stycznia 1946 r.

o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu.

Art. 1. Przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, nie objęte postanowieniami ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17), stanowią nienaruszalną własność prywatną; właściciele tych przedsiębiorstw mają prawo rozporządzania nimi w ramach obowiązujących przepisów. Do tych przedsiębiorstw stosuje się przepisy art. 2 ust. 4 i 5.

Art. 2. 1. Każdy ma prawo założenia nowego przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego pod warunkiem dopełnienia wymogów ustawowych.

2. Kto zakłada nowe przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe może bezpośrednio lub za pośrednictwem właściwych zrzeszeń gospodarczych żądać od władzy przemysłowej II instancji stwierdzenia, że zakładane przez niego przedsiębiorstwo nie należy do kategorii przedsiębiorstw, podlegających przejęciu przez Państwo albo wymagających koncesyj, przewidzianych w przepisie art. 4 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17).

3. Żądane zaświadczenie wyda władza przemysłowa w ciągu 2 tygodni od dnia złożenia wniosku, jeżeli treść wniosku uzasadnia, że zakładane przedsiębiorstwo nie należy do kategorii przedsiębiorstw, objętych art. 3 ust. 1 lit. A i C powołanej ustawy.

4. Nowopowstałe przedsiębiorstwa nie podlegają przejęciu na własność przez Państwo, chociażby zdolne były zatrudnić przy produkcji na jedną zmianę więcej, niż 50 pracowników. Do przedsiębiorstw tych stosuje się art. 1 niniejszej ustawy.

5. Rozporządzenie Rady Ministrów może uzależnić prowadzenie pewnych rodzajów oraz kategorii przedsiębiorstw od uzyskania koncesji.

Art. 3. Państwo zapewnia właścicielom przedsiębiorstw, objętych przepisami niniejszej ustawy, swobodę ich rozwoju oraz poparcie ich działalności gospodarczej w ramach ogólnopaństwowego planu gospodarczego.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Przemysłu oraz Aprowizacji i Handlu.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 3 z dnia 5 lutego 1946 r.)

31

DEKRET

z dnia 2 kwietnia 1946 r.

o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Dział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Wszystkie poczynania publiczne i prywatne w zakresie użycia terenu i rozmieszczenia ludności powinny być dostosowane do postanowień planów zagospodarowania przestrzennego.

Art. 2. Planowe zagospodarowanie przestrzenne przeprowadza się na podstawie planów: krajowego, regionalnych oraz miejscowych, opracowywanych zgodnie z wytycznymi polityki gospodarczej Państwa.

Dział II.

O planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 3. 1. Plan krajowy ustala:

1) przeznaczenie terenów na potrzeby rolnictwa, leśnictwa, górnictwa, przemysłu, gospodarki wodnej, kultury, oświaty, zdrowia, wypoczynku i na rezerwaty przyrody;

2) rozmieszczenie ludności i sieć głównych ośrodków miejskich z określeniem podstaw ich rozwoju i funkcyj;

3) sieć obsługi w dziedzinie komunikacji, energetyki i telekomunikacji;

4) podział obszaru kraju na regiony jako podstawę jednolitego podziału administracyjnego Państwa.

2. Plan krajowy może być sporządzany także dla części obszaru Państwa.

Art. 4. 1. Plany regionalne sporządza się na podstawie planu krajowego.

2. Plany regionalne ustalają:

1) przeznaczenie terenów na:

a) osiedla z oznaczeniem podstaw ich rozwoju, funkcyj administracyjnych, gospodarczych, leczniczych, oświatowych, naukowych i innych oraz przybliżonej liczby mieszkańców tych osiedli;

b) rezerwaty przyrody lub kulturalno-zabytkowe, parki publiczne, ośrodki wypoczynkowe, turystyczne, wychowania fizycznego i sportowe;

c) gospodarkę rolną, leśną i hodowlaną z oznaczeniem podstawowych melioracyj;

d) cele górnicze i przemysłowe z oznaczeniem rodzajów górnictwa i przemysłu;

e) podstawowe urządzenia energetyczne;

f) urządzenia wodne;

g) szlaki komunikacji lądowej, wodnej i powietrznej o znaczeniu państwowym lub regionalnym wraz z urządzeniami pomocniczymi;

h) cele obrony Państwa;

2) podział obszaru regionu jako podstawę podziału administracyjnego na powiaty i gminy.

3. Plan regionalny może być sporządzany także dla części obszaru regionu.

Art. 5. 1. Plany miejscowe sporządza się na podstawie planów regionalnych. W braku prawomocnego planu regionalnego plan miejscowy będzie sporządzany na podstawie wytycznych regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego i obejmie również rozwiązanie zagadnień należących do planu regionalnego — w zakresie koniecznym do sporządzenia planu miejscowego.

2. Plany miejscowe ustalają:

1) projektowane granice osiedla lub osiedli;

2) przeznaczenie terenów na:

a) zespoły mieszkaniowe z podziałem na tereny mieszkaniowe z uwzględnieniem budownictwa społecznego, tereny przeznaczone pod budynki i urządzenia użyteczności publicznej, w szczególności na cele współżycia społecznego, kulturalno - oświatowe, kultu religijnego, wojskowe, tereny pod zakłady przemysłowe nieuciążliwe dla otoczenia i pod ośrodki biurowo-handlowe oraz inne;

b) place publiczne, parki, skwery, ogrody, place sportowe i inne podobne urządzenia;

c) gospodarkę rolną, leśną, hodowlaną;

d) cele górnicze i przemysłowe z oznaczeniem rodzaju górnictwa lub przemysłu oraz warunków technicznych, jakim istniejące i wznoszone na tych terenach zakłady powinny czynić zadość, aby zmniejszyć lub usunąć ich uciążliwość dla otoczenia;

e) drogi i inne linie komunikacyjne wraz z urządzeniami pomocniczymi;

3) linie rozgraniczające tereny zależnie od ich przeznaczenia;

4) sposób zabudowania terenów za pomocą oznaczenia:

a) linij zabudowania, jakich nie mogą przekroczyć wznoszone budynki bądź w jakich budynki należy wznosić;

b) ilości kondygnacyj oraz dopuszczalnego odsetka zabudowanej powierzchni terenu lub dopuszczalnej intensywności zabudowania, wyrażonej stosunkiem sumy powierzchni wszystkich kondygnacyj budynków do całkowitej powierzchni działki;

c) zarysów pionowych budynków, ich części oraz ogrodzeń;

d) zasad architektonicznego ukształtowania budynków, ich części oraz ogrodzeń;

e) rodzaju zabudowy (zwartej, grupowej, szeregowej, blokowej wolnostojącej lub mieszanej, ogniotrwałej lub nieogniotrwałej);

f) charakteru zabudowy dla poszczególnych zespołów budynków;

5) minimalną powierzchnię działek budowlanych, ogrodniczych, rolnych i innych, tworzonych przy parcelacji lub scalaniu na cele budowlane;

6) podłużne i poprzeczne profile ulic oraz innych dróg lądowych;

7) sieć wodociągową i kanalizacyjną;

8) okresy i sposoby realizacji planu miejscowego.

3. Plany miejscowe sporządza się dla poszczególnych osiedli istniejących lub projektowanych bądź dla części osiedli, bądź dla kilku osiedli łącznie.

Art. 6. Plany zagospodarowania przestrzennego sporządza się w dostosowaniu do wieloletnich planów gospodarczych i inwestycyjnych, ustalanych w trybie przewidzianym przez obowiązujące przepisy prawa.

Art. 7. Minister Odbudowy w drodze rozporządzenia ustala warunki, którym powinny odpowiadać plany zagospodarowania przestrzennego, oraz wydaje przepisy o sposobie sporządzania planów.

Dział III.

Władze.

Art. 8. Do prac w zakresie planowego zagospodarowania przestrzennego kraju powołany jest Główny Urząd Planowania Przestrzennego oraz podległe mu regionalne dyrekcje planowania przestrzennego i miejscowe urzędy planowania przestrzennego.

Art. 9. Na czele Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego stoi prezes, mianowany przez Prezydenta Krajowej Rady Narodowej na wniosek Rady Ministrów.

Art. 10. Do zakresu działania Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego należy:

1) sporządzanie planu krajowego na podstawie własnych prac oraz w wyniku koordynowania inicjatywy właściwych ministerstw;

2) wyrażanie zgody na plany regionalne;

3) przeprowadzanie kontroli inwestycyj i budów co do ich zgodności z planem krajowym, zawieszanie robót prowadzonych niezgodnie z tym planem oraz orzekanie co do potrzeby przywrócenia stanu pierwotnego w przypadkach wykonania robót niezgodnie z planem krajowym bądź regionalnym lub miejscowym;

4) udzielanie opinij w zakresie planowania przestrzennego;

5) ustalanie terminów, w jakich należy sporządzić plany miejscowe.

Art. 11. 1. Regionalne dyrekcje planowania przestrzennego podlegają właściwym wojewodom i wchodzą w skład urzędów wojewódzkich na prawach wydziału.

2. Kierownikami regionalnych dyrekcyj planowania przestrzennego są dyrektorzy mianowani przez Ministra Odbudowy po zasięgnięciu opinii właściwych wojewodów.

Art. 12. Do zakresu działania regionalnych dyrekcji planowania przestrzennego należy:

1) sporządzanie planów regionalnych;

2) wyrażanie zgody na plany miejscowe (art. 28);

3) przeprowadzanie kontroli inwestycyj w przedmiocie ich zgodności z planem regionalnym i zawieszanie robót prowadzonych niezgodnie z tym planem bądź co do robót prowadzonych niezgodnie z planem przez organ państwowy — zawiadamianie o tym jego władzy przełożonej, która wyda zarządzenie o zawieszeniu robót;

4) udzielanie informacyj i opinij w zakresie planów regionalnych.

Art. 13. Miejscowymi urzędami planowania przestrzennego miast wydzielonych są zarządy miejskie, zaś pozostałych osiedli — właściwe wydziały powiatowe.

Art. 14. Do zakresu działania miejscowych urzędów planowania przestrzennego należy:

1) sporządzanie planów miejscowych;

2) przeprowadzanie kontroli inwestycji w przedmiocie ich zgodności z planem miejscowym i zawieszanie robót prowadzonych niezgodnie z tym planem bądź co do robót prowadzonych niezgodnie z planem przez organ państwowy — zawiadamianie o tym jego władzy przełożonej, która wyda zarządzenie o zawieszeniu robót.

Art. 15. 1. Minister Odbudowy może przekazać:

1) Głównemu Urzędowi Planowania Przestrzennego sporządzenie planu regionalnego lub miejscowego;

2) regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego sporządzenie planu miejscowego.

2. W przypadku objętym ust. 1 pkt. 1) postępowanie toczy się według zasad przewidzianych dla planu krajowego.

3. W przypadku objętym ust. 1 pkt. 2) postępowanie toczy się według zasad ustalonych dla planu miejscowego ze zmianami określonymi w art. 31.

Art. 16. 1. Jako organy opiniodawcze w sprawach z zakresu planowego zagospodarowania przestrzennego działają:

1) przy Głównym Urzędzie Planowania Przestrzennego — Główna Rada Planowania;

2) przy regionalnych dyrekcjach planowania przestrzennego — regionalne rady planowania.

2. Rozporządzenie Ministra Odbudowy wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami określi skład, szczegółowy zakres działania, kadencję i sposób powoływania członków Głównej Rady Planowania oraz regionalnych rad planowania.

Dział IV.

Postępowanie przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozdział I.

Zasady ogólne.

Art. 17. 1. Główny Urząd Planowania Przestrzennego oraz regionalne dyrekcje i miejscowe urzędy planowania przestrzennego obowiązane są uzgadniać opracowywane plany i udzielane wytyczne z właściwymi władzami i organami publicznymi.

2. W opracowywaniu planu krajowego współdziała z Głównym Urzędem Planowania Przestrzennego Centralny Urząd Planowania.

3. Szczegółowe przepisy w zakresie objętym ust. 1 i 2 wyda Rada Ministrów.

Art. 18. Przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego powinny być rozpatrzone wnioski osób zainteresowanych.

Rozdział II.

Plan krajowy.

Art. 19. Tryb prac przy sporządzaniu planu krajowego określa regulamin, który wyda Minister Odbudowy w drodze rozporządzenia.

Art. 20. Projekt planu krajowego po zaopiniowaniu przez Główną Radę Planowania i przyjęciu przez Radę Ministrów przedkłada się do uchwalenia w trybie ustawodawczym.

Rozdział III.

Plany regionalne.

Art. 21. O przystąpieniu do sporządzenia planu regionalnego ogłasza się we właściwych dziennikach wojewódzkich.

Art. 22. 1. Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzania planu regionalnego zawiera określenie:

1) obszaru, dla którego plan ma być sporządzony;
2) zakresu prac planowania;
3) terminu i miejsca, w których zainteresowani będą mogli zaznajomić się z projektowanymi zasadami planu;

4) terminu, w którym zaintersowani będą mogli zgłaszać wnioski, dotyczące planu.

2. Terminy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, nie mogą wynosić mniej niż dwa tygodnie.

Art. 23. Plan regionalny po zaopiniowaniu go przez regionalną radę planowania i po wyrażeniu nań zgody przez Główny Urząd Planowania Przestrzennego, działający w porozumieniu z Centralnym Urzędem Planowania, przedkłada się właściwym wojewódzkim radom narodowym do uchwalenia.

Art. 24. 1. Wojewódzka rada narodowa bądź uchwali plan, bądź odmówi uchwalenia i zwróci go regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego z podaniem powodów.

2. Plan regionalny, uchwalony przez wojewódzką radę narodową uzyskuje moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia go we właściwym dzienniku wojewódzkim.

Rozdział IV.

Plany miejscowe.

Art. 25. 1. O przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego ogłasza się w sposób przyjęty w danej miejscowości, a ponadto przez wywieszenie obwieszczenia w zarządach właści-

wych gmin w miejscu widocznym na okres co najmniej jednego tygodnia.

2. Za dzień ogłoszenia uważa się ten dzień. w którym nastąpiło ogłoszenie w sposób przyjęty w danej miejscowości lub ostatni dzień wywieszenia obwieszczenia w zarządzie gminnym albo dzień wydania pisma, w którym po raz ostatni ogłoszono obwieszczenie, zależnie od tego, jaki z podanych sposobów ogłoszenia nastąpił najpóźniej.

3. Przepis art. 22 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 26. 1. Plany miejscowe po ich sporządzeniu będą wyłożone do publicznego przeglądu na okres jednego miesiąca, o czym należy ogłosić w sposób przewidziany w art. 25 ust. 1.

2. Jeżeli plan miejscowy obejmuje osiedle albo część osiedla, zniszczone wskutek klęski żywiołowej, okres wyłożenia planu do publicznego przeglądu wynosi co najmniej siedem dni.

Art. 27. 1. Osoby zainteresowane mają prawo zaznajamiać się z planami w terminach podanych w ogłoszeniach.

2. W ciągu następnych dwóch tygodni po upływie okresu wyłożenia można wnosić zarzuty przeciw planom do regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego przez miejscowy urząd planowania przestrzennego.

Art. 28. 1. Po upływie terminu do wnoszenia zarzutów miejscowy urząd planowania przestrzennego przesyła plan regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego wraz z wniesionymi zarzutami i swoimi wnioskami w przedmiocie tych zarzutów.

2. Regionalna dyrekcja planowania przestrzennego bądź wyrazi zgodę na plan, przy czym może wprowadzić do niego zmiany wynikające z treści zarzutów, bądź zwróci go ze swymi wskazówkami miejscowemu urzędowi planowania przestrzennego celem ponownego przepracowania.

Art. 29. 1. Plan miejscowy po wyrażeniu nań zgody przez regionalną dyrekcję planowania przestrzennego podlega uchwaleniu przez właściwą radę narodową.

2. Plany miejscowe uchwalają:

1) dla miast wydzielonych — miejskie rady narodowe;

2) dla miast niewydzielonych — powiatowe rady narodowe, po wypowiedzeniu się miejskich rad narodowych;

3) dla innych osiedli — powiatowe rady narodowe po wypowiedzeniu się gminnych rad narodowych;

3. Brak wypowiedzenia się miejskiej rady narodowej (ust. 2 pkt 2) bądź gminnej rady narodowej (ust. 2 pkt 3) w ciągu miesiąca od dnia otrzymania planu uważa się za zgodę na ten plan.

4. W razie odmowy uchwalenia właściwa rada narodowa zwraca plan z podaniem powodów.

Art. 30. Plan miejscowy po uchwaleniu przez właściwą radę narodową uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w trybie przewidzianym w art. 25.

Art. 31. W przypadku sporządzania planu miejscowego przez regionalną dyrekcję planowania przestrzennego przepisy rozdziału niniejszego stosuje się z następującymi zmianami:

1) zarzuty przeciwko planowi wnosi się bezpośrednio do regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego;

2) przewidziane w art. 28 i 29 ust. 1 funkcje miejscowego urzędu planowania przestrzennego spełnia regionalna dyrekcja planowania przestrzennego, zaś funkcje regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego — Główny Urząd Planowania Przestrzennego;

3) plan miejscowy podlega uchwaleniu przez właściwą wojewódzką radę narodową po wypowiedzeniu się miejskiej lub powiatowej rady narodowej;

4) art. 29 ust. 2 nie stosuje się.

Rozdział V.

Koszty. Przechowywanie planów.

Art. 32. 1. Koszty sporządzania planów krajowego i regionalnych ponosi Państwo.

2. Koszty sporządzania planów miejscowych ponosi gmina.

Art. 33. Plany zagospodarowania przestrzennego przechowują właściwe urzędy planowania przestrzennego, a odbitki planów miejscowych — właściwe zarządy gmin i miejscowe urzędy budowlane. Odbitki należy udostępnić osobom zainteresowanym, jeżeli wyższe względy państwowe nie stoją temu na przeszkodzie.

Dział V.

Zawieszanie rozpatrywania wniosków w okresie sporządzania planów.

Art. 34. 1. Od dnia przystąpienia do sporządzania planu regionalnego albo planu miejscowego organ sporządzający plan może zawieszać rozpatrzenie wniosków bądź o pozwolenie na zmianę przeznaczenia terenu, bądź o pozwolenie na inwestycję, a w szczególności na budowę, odbudowę, przebudowę, powiększenie albo zmianę przeznaczenia budynku, jeżeli zamierzenia te są sprzeczne z projektowanymi zasa-

dami planu. Okres zawieszenia nie może trwać dłużej niż trzy lata, licząc od dnia zgłoszenia wniosku. Ustalenie okresu zawieszenia nastąpi w porozumieniu z władzą powołaną do wyrażenia zgody na plan.

2. Od decyzji wydanej na podstawie przepisu ust. 1 służy odwołanie.

Art. 35. Jeżeli w okresie oznaczonym na podstawie art. 34 ust. 1 plan miejscowy lub regionalny nie uzyska mocy obowiązującej, wówczas wniosek będzie rozpatrzony i sprzeczność zachodząca pomiędzy zamierzoną czynnością a projektowanymi zasadami planu nie będzie mogła stanowić podstawy do wydania decyzji odmownej.

Dział VI.

Skutki uzyskania mocy obowiązującej planów zagospodarowania przestrzennego.

Art. 36. Od dnia, w którym plan zagospodarowania przestrzennego uzyskał moc obowiązującą, stosuje się na obszarze nim objętym przepisy art. 37 — 40.

Art. 37. 1. Celem realizacji planu zagospodarowania przestrzennego służy Państwu i związkom samorządu terytorialnego prawo nabycia w drodze wywłaszczenia terenów przeznaczonych, stosownie do tego planu, na cele użyteczności publicznej lub budownictwa społecznego.

2. Jeżeli po upływie roku od rozpoczęcia właściwego okresu realizacji planu zagospodarowania przestrzennego (art. 5 ust. 2 pkt 3) nie przystąpiono do użytkowania gruntu lub nie podjęto na nim inwestycji na cele określone w rzeczonym planie, służy Państwu, związkom samorządu terytorialnego oraz jednostkom samorządu zawodowego i gospodarczego prawo nabycia tego gruntu na powyższe cele w drodze wywłaszczenia.

3. Przy korzystaniu z uprawnień przewidzianych w ust. 1 i 2 służy Państwu pierwszeństwo przed związkiem samorządu terytorialnego, a takiemu związkowi — przed jednostką samorządu zawodowego lub gospodarczego. W innych przypadkach o pierwszeństwie orzeka właściwa regionalna dyrekcja planowania przestrzennego.

Art. 38. Zabrania się zmiany przeznaczenia terenów, podejmowania inwestycji, budowy, odbudowy, przebudowy, powiększania i zmiany przeznaczenia budynków lub innych urządzeń — niezgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego.

Art. 39. 1. Zmiany w planach zagospodarowania przestrzennego mogą być dokonywane jedynie w trybie przewidzianym w art. 17—31.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do planów zabudowania, które uprawomocniły się przed wejściem w życie niniejszego dekretu.

Art. 40. Jeżeli, stosownie do planu miejscowego, pomiędzy działkami należącymi do osób prywatnych a linią rozgraniczającą tereny publiczne od prywatnych (art. 5 ust. 2 pkt 3) znajdują się stanowiące własność publiczną skrawki gruntu, które nie nadają się pod budowę, wówczas właściciele działek przed przystąpieniem na nich do nowej budowy lub do powiększenia budynku obowiązani są nabyć te skrawki.

Dział VII.

Przepisy karne.

Art. 41. Kto zmienia przeznaczenie terenów, podejmuje inwestycje lub buduje, odbudowuje, przebudowuje, powiększa lub zmienia przeznaczenie budynków lub innych urządzeń wbrew planowi zagospodarowania przestrzennego lub wbrew zarządzeniom wydanym na podstawie niniejszego dekretu, podlega karze aresztu do 1 roku i grzywny lub jednej z tych kar.

Dział VIII.

Przepisy przejściowe.

Art. 42. Plany zabudowania, które uprawomocniły się przed wejściem w życie niniejszego dekretu, mogą być w ciągu dwóch lat zmienione bez odszkodowania dla osób zainteresowanych.

Art. 43. Do dnia, w którym plan krajowy, regionalny lub miejscowy uzyska moc obowiązującą, władze i organa publiczne są obowiązane uzgadniać z urzędami planowania przestrzennego swoje zamierzenia w sprawach wchodzących w zakres tych planów (art. 3—5).

Art. 44. 1. Na terenie osiedli, objętych przebudową ustroju rolnego, zagadnienia wchodzące w zakres planów miejscowych będą do dnia, w którym plany te uzyskają moc obowiązującą, rozwiązywane ze skutkami przewidzianymi w art. 37—41 przez władze ziemskie w porozumieniu z urzędami planowania przestrzennego.

2. Szczegółowe przepisy o właściwości władz oraz tryb postępowania w przypadkach objętych ust. 1 określi rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Odbudowy.

Art. 45. 1. Do czasu podziału obszaru kraju na regiony w myśl art. 3 ust. 1 pkt 4 tymczasowy obszar regionów określi Główny Urząd Planowania Przestrzennego.

2. Do czasu sporządzenia planu krajowego plany regionalne sporządza się na podstawie wytycznych, udzielanych przez Główny Urząd Planowania Przestrzennego.

3. Jeżeli tymczasowy obszar regionu ustalony na podstawie ust. 1 obejmuje kilka województw lub ich części, wówczas regionalna dyrekcja planowania przestrzennego podlega wojewodzie właściwemu dla miejsca jej siedziby.

Dział IX.

Przepisy końcowe.

Art. 46. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Odbudowy w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 47. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą przepisy w sprawach uregulowanych niniejszym dekretem, w szczególności art. 7—51 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216), zmienionego dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 sierpnia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 514).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

w/z Prezes Rady Ministrów:
Władysław Gomułka

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 16 z dnia 21 maja 1946 r.).

32

DEKRET

z dnia 5 kwietnia 1946 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Drogi Wodne".

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Polskie Drogi Wodne", zwane w dalszych artykułach „Przedsiębiorstwem".

Art. 2. Do zadań Przedsiębiorstwa należy:

1) budowa i utrzymanie śródlądowych dróg wodnych i portów,
2) eksploatacja żeglugi i portów na śródlądowych drogach wodnych,
3) budowa, utrzymanie i eksploatacja stoczni na śródlądowych drogach wodnych,
4) budowa, utrzymanie i eksploatacja zbiorników wyrównawczych, budowa związanych z nimi zakładów o sile wodnej, wyzyskanie siły wodnej na zbiornikach i stopniach kanalizacyjnych śródlądowych dróg wodnych w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu.

Art. 3. Minister Komunikacji może zlecić Przedsiębiorstwu budowę urządzeń wodnych nie wymienionych w art. 2.

Art. 4. Utrzymanie i eksploatacja zakładów posługujących się siłą wodną związanych ze zbiornikami wyrównawczymi i rozdzielnictwo energii elektrycznej należy do Ministerstwa Przemysłu.

Art. 5. Ministerstwo Przemysłu będzie uiszczać Przedsiębiorstwu opłaty za wodę pobraną na turbiny w zakładzie lub za prąd pobrany z zakładu według cen jednostkowych, ustalonych przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów.

Art. 6. Wszelkie roboty wykonywane przez Przedsiębiorstwo mające wpływ na gospodarkę rolną winny być uzgadniane z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych, a mające istotny wpływ na układ stosunków wodnych w osiedlach miejskich — z Ministerstwem Odbudowy.

Art. 7. Przedsiębiorstwo ma osobowość prawną i jest prowadzone według zasad handlowych z uwzględnieniem potrzeb Państwa oraz interesów życia społecznego.

Siedzibą Przedsiębiorstwa jest m. st. Warszawa.

Art. 8. Przedsiębiorstwo ma zarząd i użytkowanie majątku nieruchomego oddanego mu protokólarnie w imieniu Skarbu Państwa.

Przedsiębiorstwo może nabywać majątek nieruchomy na własność Skarbu Państwa, zatrzymując go w swym użytkowaniu.

Majątek ruchomy Przedsiębiorstwa wyodrębnia się protokólarnie z ogólnego majątku Skarbu Państwa i przekazuje Przedsiębiorstwu na własność.

Przedsiębiorstwo we własnym imieniu może nabywać i zbywać majątek ruchomy oraz zaciągać zobowiązania.

Za zobowiązania zaciągnięte przez Przedsiębiorstwo, niezależnie od odpowiedzialności Przedsiębiorstwa jego majątkiem, jest odpowiedzialny Skarb Państwa do wysokości wartości majątku nieruchomego, stanowiącego własność Skarbu Państwa, zarządzanego i użytkowanego przez Przedsiębiorstwo.

Art. 9. Przedsiębiorstwo pokrywa swoje wydatki z własnych funduszów i dochodów i prowadzi gospodarkę na podstawie rocznych budżetów i planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzonych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu w ramach budżetu Ministerstwa Komunikacji.

Art. 10. Bilans, rachunek strat i zysków oraz podział czystego zysku Przedsiębiorstwa zatwier-

dza Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 11. Zwierzchni nadzór państwowy nad działalnością Przedsiębiorstwa sprawuje Minister Komunikacji.

Rada Nadzorcza w składzie przewodniczącego i 6 członków, których powołuje i zwalnia Minister Komunikacji, wykonuje bezpośredni nadzór nad działalnością Przedsiębiorstwa.

Rada Nadzorcza powołuje ze swego grona Komisję Rewizyjną złożoną z przewodniczącego i dwóch członków dla sprawowania kontroli nad prawidłowością gospodarki finansowej.

Przewodniczący oraz członkowie Rady Nadzorczej otrzymują za udział w posiedzeniach diety z funduszów Przedsiębiorstwa w wysokości ustalonej przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 12. Zasady prowadzenia przedsiębiorstwa oraz skład, sposób powołania i zakres działania dyrekcji określi statut nadany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Komunikacji i ogłoszony w Monitorze Polskim.

Art. 13. Funkcjonariusze państwowi, pozostający dotychczas w tych działach służby państwowej, które przekazuje się Przedsiębiorstwu, przechodzą do służby w Przedsiębiorstwie.

Ministrowi Komunikacji przysługuje prawo przenoszenia funkcjonariuszów Ministerstwa Komunikacji i podległych mu działów administracji państwowej do służby w Przedsiębiorstwie i nadwrót.

Art. 14. Stosunek służbowy pracowników Przedsiębiorstwa z wyjątkiem zatrudnionych na mocy umowy o pracę i normy ich wynagrodzenia, a także uprawnienia emerytalne pracowników Przedsiębiorstwa i ich rodzin i prawa pracowników Przedsiębiorstwa do odszkodowania z powodu niezdolności do zarobkowania lub śmierci, spowodowanych nieszczęśliwymi wypadkami przy pełnieniu służby, ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 15. Do dnia wejścia w życie rozporządzeń przewidzianych w art. 14 pracownicy Przedsiębiorstwa podlegają przepisom służbowym, uposażeniowym i emerytalnym dla urzędników państwowych.

Art. 16. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu.

Art. 17. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej
Bolesław Bierut

w/z Prezes Rady Ministrów:
Władysław Gomułka

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 14 z dnia 4 maja 1946 r.)

33

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 kwietnia 1946 r.

w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa.

Na podstawie art. 2 ust. 7 i art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o „ustawie” rozumie się przez to ustawę z dnia 3 stycznia 1946 r o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17).

2. Pod określeniem „właściwy minister” rozumie się ministra właściwego ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa.

I. Komisje do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 2. Jako organa właściwych ministrów dla spraw przejmowania przedsiębiorstw na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego tworzy się Główną Komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw oraz wojewódzkie komisje do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 3. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o „Głównej Komisji” albo o „wojewódzkiej komisji”, rozumie się przez to Główną Komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw bądź wojewódzką komisję do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw.

§ 4. 1. Główna Komisja działa przy Centralnym Urzędzie Planowania. Wojewódzkie komisje działają przy urzędach wojewódzkich po jednej dla obszaru każdego województwa oraz dla m. st. Warszawy i Łodzi.

2. Zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych, wydane w porozumieniu z Prezesem Cen-

tralnego Urzędu Planowania i ogłoszone w Monitorze Polskim, określi na obszarach Ziem Odzyskanych siedziby i teren działania wojewódzkich komisyj.

§ 5. Wydatki Głównej Komisji oraz wojewódzkich komisyj pokrywane są z budżetu Centralnego Urzędu Planowania.

§ 6. 1. W skład Głównej Komisji wchodzą: przewodniczący, powołany przez Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, zastępca przewodniczącego, powołany przez Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, oraz jako członkowie: delegaci wyznaczeni w liczbie 4 przez Prezesa Centralnego Urzędu Planowania, po 2 przez Ministrów: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu oraz Ziem Odzyskanych, po jednym przez Ministrów: Administracji Publicznej, Sprawiedliwości, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Zdrowia, Informacji i Propagandy, Leśnictwa, Odbudowy, Pracy i Opieki Społecznej, Poczt i Telegrafów oraz Spraw Zagranicznych.

2. Ponadto w skład Głównej Komisji wchodzi 10 członków wyznaczonych przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej, 8 członków wyznaczonych przez Komisję Centralną Związków Zawodowych, 2 członków wyznaczonych przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej, 2 członków wyznaczonych przez Związek Gospodarczy Spółdzielni „Społem" oraz 2 członków wyznaczonych przez Związek Samopomocy Chłopskiej.

§ 7. 1. W skład wojewódzkiej komisji wchodzą: jako przewodniczący — delegat wyznaczony przez przewodniczącego Głównej Komisji, jako zastępca przewodniczącego — naczelnik wydziału przemysłowego odnośnego urzędu wojewódzkiego (Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy lub Łodzi) lub jego zastępca oraz jako członkowie—delegaci ministrów, wymienionych w § 6, 3 delegatów wojewódzkiej rady narodowej (w m. st. Warszawie i Łodzi — 3 delegatów miejskiej rady narodowej), 3 delegatów wojewódzkiej komisji związków zawodowych, 2 delegatów izby przemysłowo-handlowej, 2 delegatów właściwego miejscowo okręgu Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rzeczypospolitej Polskiej oraz 2 delegatów Związku Samopomocy Chłopskiej.

2. Skład wojewódzkich komisyj na terenach Ziem Odzyskanych określi zarządzenie Ministra Ziem Odzyskanych wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami i Prezesem Centralnego Urzędu Planowania, ogłoszone w Monitorze Polskim.

§ 8. 1. Główna Komisja rozpatruje sprawy w zespole 5 osób pod przewodnictwem delegata właściwego ministra.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, przewodniczącego zespołu wyznacza przewodniczący Głównej Komisji spośród delegatów tych ministrów.

3. Przewodniczący Głównej Komisji wyznacza 4 członków zespołu: jednego spośród delegatów ministrów, jednego spośród delegatów Prezesa Centralnego Urzędu Planowania oraz 2 kolejno spośród innych członków Głównej Komisji.

§ 9. 1. Odwołania od postanowień Głównej Komisji, przewidziane w § 61, rozpatruje zespół odwoławczy Głównej Komisji, składający się z 11 osób pod przewodnictwem przewodniczącego Głównej Komisji lub jego zastępcy.

2. W skład zespołu odwoławczego wchodzi delegat właściwego ministra.

3. Przewodniczący Głównej Komisji wyznacza 2 członków zespołu odwoławczego spośród delegatów ministrów, 2 spośród delegatów Prezesa Centralnego Urzędu Planowania oraz 5 kolejno spośród innych członków Głównej Komisji.

4. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, przewodniczący Głównej Komisji wyznacza spośród ich delegatów członków zespołu odwoławczego.

§ 10. Do ważności posiedzeń plenarnych Głównej Komisji wymagana jest obecność przewodniczącego albo jego zastępcy oraz przynajmniej połowy pozostałych członków Głównej Komisji.

§ 11. 1. Wojewódzka komisja rozpatruje sprawy w zespole złożonym z 7 osób pod przewodnictwem przewodniczącego wojewódzkiej komisji lub jego zastępcy. Jako członkowie wchodzą: delegat właściwego ministra, delegat Ministra Skarbu, delegat wojewódzkiej rady narodowej, delegat wojewódzkiej komisji związków zawodowych oraz 2 innych członków wojewódzkiej komisji wyznaczonych kolejno przez przewodniczącego wojewódzkiej komisji.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest kilku ministrów, przewodniczący wojewódzkiej komisji winien do zespołu komisji powołać ponadto delegatów tych ministrów i w takiej samej liczbie innych członków komisji.

§ 12. Członek zespołu Głównej Komisji lub wojewódzkiej komisji powinien się wyłączyć z własnej inicjatywy lub na wniosek osób, biorących udział w postępowaniu:

a) jeżeli jest zainteresowany w wyniku sprawy;

b) w sprawie małżonka, krewnych lub powinowatych do czwartego stopnia włącznie oraz w sprawie osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;

c) w sprawie, w której był lub jest pełnomocnikiem właściciela przedsiębiorstwa;

d) jeżeli brał udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia;

e) w sprawie, z powodu której wdrożono przeciw niemu dochodzenie wstępne, postępowanie dyscyplinarne lub karno-sądowe.

§ 13. 1. W razie wyłączenia członka zespołu komisji i niemożności powołania innego członka, będącego delegatem tej samej władzy lub instytucji, przewodniczący komisji zawiadomi o tym bezzwłocznie władzę lub instytucję, która członka tego delegowała.

2. Do czasu wyznaczenia nowego delegata mogą być przedsiębrane tylko te czynności, które nie cierpią zwłoki.

§ 14. 1. Wojewódzka komisja właściwa jest do przeprowadzania postępowania dotyczącego:

a) przejścia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 ust. 1 i 3 ustawy wszystkich przedsiębiorstw z wyjątkiem przedsiębiorstw należących do kategoryj wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—9 oraz lit. C ustawy;

b) przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstw na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 11, 13, 14, 16 i 17 oraz na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. B ustawy.

Na żądanie właściwego ministra przewodniczący Głównej Komisji wyłączy spod właściwości wojewódzkiej komisji sprawy poszczególnych przedsiębiorstw i przekaże je do postępowania przewidzianego w § 30.

2. Miejscowo właściwa jest wojewódzka komisja, na której terenie działania położone jest przedsiębiorstwo.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo ma kilka zakładów pracy, podlegających właściwości różnych wojewódzkich komisyj, właściwą do prowadzenia postępowania jest ta komisja, na której terenie znajduje się siedziba zarządu przedsiębiorstwa, o ile Główna Komisja, ze względu na celowość postępowania, nie przekaże sprawy innej wojewódzkiej komisji.

4. O wyznaczeniu innej komisji, o której mowa w ustępie poprzednim, oraz o wyłączeniu sprawy spod właściwości wojewódzkiej komisji (ust. 1) przewodniczący Głównej Komisji ogłasza w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych) właściwym dla siedziby zarządu przedsiębiorstwa.

5. Wszczęcie postępowania w wyznaczonej wojewódzkiej komisji nastąpić może nie wcześniej, niż po upływie 14 dni od daty ogłoszenia, określonego w poprzednim ustępie.

§ 15. Główna Komisja rozpoznaje:

1) w zespole 5 członków (§ 8):

a) sprawy, w których zgłoszone zostały prawa lub zarzuty przewidziane w § 32;

b) zażalenia i odwołania od postanowień wojewódzkich komisyj;

c) spory kompetencyjne między wojewódzkimi komisjami;

2) w zespole odwoławczym (§ 9) odwołania od postanowień Głównej Komisji określone w § 61;

3) na plenarnym posiedzeniu sprawy przekazane w trybie określonym w § 62.

II. Postępowanie.

A. Postępowanie przygotowawcze.

§ 16. Urzędy Wojewódzkie (Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i Łodzi) oraz izby przemysłowo-handlowe obowiązane są bezzwłocznie sporządzić spisy przedsiębiorstw, położonych na ich terenie działania, a podpadających pod przepis § 14, i przedłożyć je właściwej wojewódzkiej komisji.

§ 17. Na podstawie spisów, określonych w § 16, przewodniczący wojewódzkiej komisji sporządza bezzwłocznie wykazy przedsiębiorstw, które przechodzą albo podlegają przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 18. Przewodniczący Głównej Komisji wyda szczegółowe instrukcje, dotyczące sporządzania spisów przedsiębiorstw (§ 16) oraz ich wykazów (§ 17).

§ 19. Wszelkie władze, urzędy i instytucje państwowe oraz samorządowe, wojewódzkie rady narodowe, izby przemysłowo-handlowe, osoby prawne prawa publicznego, wojewódzkie komisje związków zawodowych i związki rewizyjne spółdzielni R. P. mogą składać w wojewódzkich komisjach wnioski o wszczęcie postępowania, dotyczącego przejścia lub przejęcia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, określonych w § 14.

§ 20. Wnioski te winny zawierać dokładne określenie nazwy i przedmiotu przedsiębiorstwa, miejsce jego położenia, dane uzasadniające wszczęcie postępowania oraz, w miarę możności, imię i nazwisko właściciela, jego obywatelstwo, narodowość i miejsce zamieszkania. Jeżeli właścicielem jest osoba prawna, należy podać w miarę możności imiona i nazwiska członków zarządu oraz udziałowców, ich obywatelstwo, narodowość i miejsce zamieszkania.

§ 21. Wnioski określone w § 19 przewodniczący wojewódzkiej komisji kieruje na posiedzenie niejawne wojewódzkiej komisji, która zarządza wpisanie przedsiębiorstwa do wykazu przedsiębiorstw (§ 17).

§ 22. 1. W przypadku oddalenia wniosku przewodniczący wojewódzkiej komisji zawiadamia o tym wnioskodawcę.

2. Od postanowienia wojewódzkiej komisji oddalającego wniosek służy odwołanie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty doręczenia wnioskodawcy zawiadomienia.

§ 23. Wnioski niewłaściwie skierowane przekaże przewodniczący wojewódzkiej komisji właściwej komisji, zawiadamiając o tym wnioskodawcę.

B. Ogłaszanie wykazów i zgłaszanie zarzutów.

§ 24. Przewodniczący wojewódzkiej komisji ogłasza w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (w Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych) wykazy przedsiębiorstw, sporządzone w myśl przepisów §§ 17 i 21.

§ 25. 1. Ogłoszenie winno zawierać:

a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;

b) miejsce jego położenia;

c) powołanie podstawy prawnej przejścia lub przejęcia ze wskazaniem, na czyją rzecz ma przejść własność przedsiębiorstwa;

d) w miarę możności — imię i nazwisko właściciela lub współwłaścicieli przedsiębiorstwa.

2. Nie mają znaczenia prawnego drobne niedokładności w określeniu nazwy lub przedmiotu przedsiębiorstwa, jeżeli z całości ogłoszenia wynika, o jakie przedsiębiorstwo chodzi.

3. W ogłoszeniu należy przytoczyć treść przepisów §§ 27 i 76.

§ 26. Jednocześnie z ogłoszeniem wykazu przewodniczący wojewódzkiej komisji ustanowi nadzór państwowy (§ 74) dla przedsiębiorstw, objętych wykazem, a nie znajdujących się już pod zarządem państwowym, osób prawnych prawa publicznego lub spółdzielni i związków spółdzielni.

§ 27. 1. Instytucje wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy mogą zgłosić do wojewódzkiej komisji swoje prawa do przedsiębiorstw objętych wykazem, a właściciele przedsiębiorstw mogą ponadto zgłosić zarzuty, że przedsiębiorstwo nie przechodzi albo nie podlega przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

2. W imieniu związków samorządu terytorialnego i związków międzykomunalnych oraz wszelkich innych instytucyj, które w związku z wojną rozpoczętą w dniu 1 września 1939 r., zostały rozwiązane lub utraciły faktyczną możność działania, mogą zgłaszać ich prawa wojewódzkie rady narodowe lub urzędy wojewódzkie, a w imieniu spółdzielni — związki rewizyjne spółdzielni R. P.

§ 28. Prawa lub zarzuty winny być zgłoszone w 30-dniowym terminie od daty ogłoszenia wykazu i poparte, w miarę potrzeby, dowodami.

§ 29. 1. Wykazy przedsiębiorstw, co do których nie zostały zgłoszone w terminie zarzuty, przewodniczący wojewódzkiej komisji przesyła właściwemu ministrowi za pośrednictwem przewodniczącego Głównej Komisji.

2. Do przedsiębiorstw tych stosuje się analogicznie przepis § 62.

§ 30. 1. Właściwy minister ogłasza w Monitorze Polskim wykazy przedsiębiorstw górniczych, przemysłowych, komunikacyjnych i telekomunikacyjnych:

1) przechodzących na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 ustawy, a należących do kategorii przedsiębiorstw, wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—9 oraz lit. C ustawy;

2) przejmowanych na własność Państwa na zasadzie art. 3 ust. 1 lit. A pkt 1—10, 12 i 15 oraz lit. C ustawy;

3) wyłączonych spod kompetencji wojewódzkich komisyj na zasadzie § 14 ust. 1.

2. Ogłoszenie winno zawierać dane określone w § 25 ust. 1 oraz przytoczenie treści przepisów §§ 27, 28, 32 i 76.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 31. Jednocześnie z ogłoszeniem wykazu minister ustanowi nadzór państwowy dla przedsiębiorstw objętych wykazem, a nie znajdujących się pod zarządem państwowym lub pod zarządem instytucyj, wymienionych w art. 3 ust. 2 ustawy.

§ 32. 1. Prawa i zarzuty co do przedsiębiorstw, objętych wykazem określonym w § 30, zgłasza się do Głównej Komisji.

2. Przepisy §§ 27 i 28 stosuje się odpowiednio.

§ 33. 1. O wpłynięciu zgłoszenia praw lub zarzutów (§ 32) przewodniczący Głównej Komisji zawiadomi bezzwłocznie właściwego ministra, a w przypadku zgłoszenia praw przez związki samorządu terytorialnego, związki międzykomunalne lub w ich imieniu — również Ministra Administracji Publicznej lub Ministra Ziem Odzyskanych. W sprawach, dotyczących spółdzielni, zawiadamia się właściwego ministra oraz Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P.

2. Termin posiedzenia do rozpoznania zgłoszonych praw lub zarzutów wyznacza się tak, aby między dniem doręczenia zawiadomienia wskazanego w ust. 1, a dniem wyznaczonego posiedzenia upłynął co najmniej termin 30-dniowy.

C. Postępowanie wyjaśniające.

§ 34. Wykazy przedsiębiorstw, co do których zgłoszone zostały zarzuty (§ 28), ogłasza przewodniczący wojewódzkiej komisji w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych).

§ 35. 1. Ogłoszenie winno zawierać:

a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;

b) miejsce jego położenia;

c) w miarę możności — imię i nazwisko właściciela lub współwłaścicieli oraz miejsce ich zamieszkania;

d) miejsce i termin posiedzenia komisji oraz wezwanie do stawienia się na wyznaczone posiedzenie osób zainteresowanych z z zaznaczeniem, że niestawiennictwo nie wstrzymuje postępowania.

2. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 36. 1. Termin posiedzenia wojewódzkiej komisji winien być wyznaczony tak, by między datą ogłoszenia wykazu a terminem posiedzenia upłynęło nie mniej niż 15 dni.

2. W razie odroczenia posiedzenia przewodniczący ogłasza na posiedzeniu termin nowego posiedzenia. W tym przypadku nie stosuje się przepisu § 34.

§ 37. Na posiedzeniu wojewódzkiej komisji mają prawo składać wyjaśnienia, zgłaszać wnioski i dowody, zmierzające do wyjaśnienia sprawy, właściciel przedsiębiorstwa, przedstawiciel powiatowej rady narodowej, a w miastach wydzielonych — przedstawiciel miejskiej rady narodowej, przedstawiciel miejscowej rady związków zawodowych, zarządca przedsiębiorstwa i inne osoby, które wykażą swój interes prawny i uznane zostaną przez komisję za zainteresowane w sprawie.

§ 38. 1. W posiedzeniach niejawnych wojewódzkiej komisji biorą udział jedynie członkowie komisji wymienieni w § 11.

2. Wojewódzka komisja może przed wydaniem postanowienia zarządzić dochodzenie celem wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy.

§ 39. Posiedzeniem kieruje przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę.

§ 40. 1. Przewodniczący stwierdza na wstępie posiedzenia prawidłowość wyznaczenia i ogłoszenia terminu posiedzenia i obecność wszystkich członków zespołu rozpoznającego sprawę (§ 11).

2. W razie stwierdzenia braków w tym względzie przewodniczący odracza posiedzenie, wyznaczając termin następnego posiedzenia. Nieobecnych członków komisji zawiadamia przewodniczący o terminie następnego posiedzenia w sposób, jaki uzna za najbardziej celowy.

§ 41. Wojewódzka komisja zarządza przeprowadzenie postępowania dowodowego w takim zakresie, jaki uzna za konieczny dla należytego ustalenia, czy przedsiębiorstwo przechodzi albo podlega przejęciu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 42. Wszystkie władze, urzędy i instytucje prawa publicznego obowiązane są udzielić wojewódzkiej komisji na jej żądanie potrzebnych wyjaśnień i informacyj.

§ 43. 1. W sprawach wymagających wiadomości specjalnych, a zwłaszcza na żądanie właściciela przedsiębiorstwa, wojewódzka komisja przeprowadza dowód z przesłuchania biegłych.

2. O ile dowód z przesłuchania biegłych przeprowadzany jest na wniosek właściciela przedsiębiorstwa, przeprowadzenie tego dowodu następuje na koszt wnioskodawcy.

§ 44. W razie potrzeby dokonania czynności na terenie, podlegającym właściwości innej komisji wojewódzkiej, właściwa komisja może zwrócić się do niej o wykonanie w zakreślonym terminie oznaczonych czynności w drodze pomocy prawnej.

§ 45. 1. Z każdego posiedzenia spisuje się protokół, w którym winny być uwidocznione:

a) data i miejsce posiedzenia komisji;

b) skład osobowy komisji ze wskazaniem urzędów lub instytucyj, których są delegatami;

c) imiona i nazwiska innych osób ze wskazaniem, w jakim charakterze biorą udział w posiedzeniu;

d) dokładne określenie przedsiębiorstwa objętego postępowaniem;

e) wyniki i przebieg postępowania dowodowego;

f) treść zapadłego postanowienia z przytoczeniem krótkiego uzasadnienia;

g) oznaczenie, czy postanowienie zapadło jednomyślnie, czy też większością głosów.

2. Członkowie komisji, którzy zostali przegłosowani, mogą zgłosić do protokołu swoje zdanie odrębne z uzasadnieniem.

3. Zeznanie świadka winno być na posiedzeniu odczytane i przez niego podpisane.

§ 46. W przypadku wniesienia pozwu o własność przedsiębiorstw, określonych w art. 2 ust. 4 ustawy, przed wydaniem postanowienia przez właściwą komisję o przejściu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób praw-

nych prawa publicznego komisja zawiesi postępowanie do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy o ile przedsiębiorstwo, będące przedmiotem sporu, nie ulega przejęciu na własność Państwa na mocy art. 3 ust. 1 ustawy.

D. Postanowienia wojewódzkich komisyj.

§ 47. Na podstawie wyniku postępowania wojewódzka komisja wydaje postanowienie:

a) o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 17) albo

b) o przedstawieniu właściwemu ministrowi wniosku o wydanie orzeczenia o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 48. Postanowienia zapadają zwykłą większością głosów członków zespołu rozpoznającego sprawę; głosowanie jest imienne. Członek komisji nie może wstrzymać się od głosowania, przewodniczący głosuje ostatni. W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, za którym opowiedział się przewodniczący.

§ 49. 1. Postanowienia, określone w § 47, przewodniczący wojewódzkiej komisji ogłasza niezwłocznie w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych).

2. Ogłoszenie winno zawierać oznaczenie przedsiębiorstwa (§ 25), sentencję postanowienia oraz pouczenie o trybie zaskarżenia (§§ 50 i 52).

§ 50. Od postanowień wojewódzkiej komisji mogą właściciele przedsiębiorstw oraz osoby, urzędy i instytucje, wymienione w §§ 19 i 27, wnieść odwołanie do Głównej Komisji w zawitym terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia postanowienia w wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych).

§ 51. Akta spraw, w których zapadło postanowienie, określone w § 47 pkt b, niezaskarżone w trybie § 50, przesyła przewodniczący wojewódzkiej komisji właściwemu ministrowi za pośrednictwem przewodniczącego Głównej Komisji.

Odwołanie.

§ 52. Odwołanie wnosi się do wojewódzkiej komisji, która wydała zaskarżone postanowienie. Komisja ta odwołanie wraz z aktami sprawy i ewentualnymi wyjaśnieniami przewodniczącego wojewódzkiej komisji przesyła bezzwłocznie do Głównej Komisji i zawiadamia o wpłynięciu odwołania właściwego ministra.

§ 53. Odwołanie winno zawierać: oznaczenie zaskarżonego postanowienia oraz osoby, która wnosi odwołanie, z podaniem jej adresu, i zwięzłe wyłożenie podstaw odwołania.

§ 54. 1. Wojewódzka komisja odrzuci odwołanie wniesione po terminie lub wniesione przez osoby nieuprawnione (§ 50).

2. Od postanowienia, odrzucającego odwołanie, służy zażalenie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty zwrócenia skarżącemu odrzuconego odwołania.

F. Postępowanie przed Główną Komisją.

§ 55. Główna Komisja rozpoznaje sprawy na posiedzeniach jawnych z wyłączeniem spraw, określonych w §§ 15 pkt 1 c) i pkt 3, 22 i 54, które rozpatrywane są na posiedzeniach niejawnych.

§ 56. 1. Wezwanie na jawne posiedzenie Głównej Komisji następuje przez ogłoszenie w Monitorze Polskim.

2. Ogłoszenie zarządza przewodniczący Głównej Komisji.

§ 57. Przepisy §§ 35—46 i 48 stosuje się odpowiednio do postępowania przed Główną Komisją.

§ 58. Główna Komisja może uchylić zaskarżone postanowienie wojewódzkiej komisji i przekazać sprawę tej komisji do ponownego rozpoznania albo też zaskarżone postanowienie zatwierdzić lub zmienić.

§ 59. W sprawach, w których zostały zgłoszone prawa lub zarzuty (§ 32), Główna Komisja wydaje postanowienie o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 30) lub o oddaleniu zgłoszonych praw lub zarzutów.

§ 60. 1. Postanowienie Głównej Komisji ogłasza na posiedzeniu przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę.

2. O treści postanowienia, zapadłego na posiedzeniu niejawnym, przewodniczący zespołu rozpoznającego sprawę zawiadamia właściwą wojewódzką komisję, właściwego ministra oraz osobę urząd lub instytucję, która wniosła odwołanie.

§ 61. Od postanowienia Głównej Komisji, oddalającego zgłoszone w trybie art. 32 prawa lub zarzuty, mogą osoby, urzędy lub instytucje, wymienione w § 27, wnieść odwołanie do zespołu odwoławczego Głównej Komisji w zawitym terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia postanowienia (§ 60 ust. 1).

§ 62. 1. Właściwy minister może niezaskarżone postanowienie wojewódzkiej komisji oraz postanowienie Głównej Komisji o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu (§ 59) lub oddalające wniosek o wpisanie do wykazu (§ 22) przekazać Głównej Komisji do ponownego rozpoznania na posiedzeniu plenarnym.

2. Wniosek właściwego ministra winien być skierowany do Głównej Komisji w terminie 2-miesięcznym od daty wydania postanowienia.

§ 63. Przewodniczący Głównej Komisji z własnej inicjatywy lub na wniosek zespołu rozpatrującego sprawę w Głównej Komisji lub zespołu odwoławczego Głównej Komisji występuje do Głównej Komisji o rozstrzygnięcie na posiedzeniu plenarnym wątpliwości, nasuwających się w związku z wykładnią lub stosowaniem przepisów ustawy.

§ 64. Posiedzenia plenarne Głównej Komisji zwołuje przewodniczący Głównej Komisji.

§ 65. Postanowienia Głównej Komisji o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu, przewidzianego w § 17, ogłasza przewodniczący wojewódzkiej komisji w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych), a postanowienia o skreśleniu przedsiębiorstwa z wykazu, przewidzianego w § 30, ogłasza właściwy minister w Monitorze Polskim.

III. Orzeczenia ministra o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego.

§ 66. 1. Właściwy minister wydaje orzeczenie o przejściu na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego w myśl art. 2 ustawy oraz o przejęciu w myśl art. 3 ustawy na własność Państwa przedsiębiorstw na podstawie:

a) wykazów nadesłanych przez wojewódzkie komisje zgodnie z § 29;

b) wykazów ogłoszonych zgodnie z § 30 odnośnie przedsiębiorstw, co do których nie zgłoszono praw lub zarzutów w sposób, określony w § 32;

c) niezaskarżonych w terminie postanowień wojewódzkich komisyj, wydanych zgodnie z § 47 pkt b);

d) niezaskarżonych postanowień Głównej Komisji lub postanowień zespołu odwoławczego Głównej Komisji, których treścią jest stwierdzenie, że odnośne przedsiębiorstwo przechodzi na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego na zasadzie art. 2 lub ulega przejęciu na własność Państwa na zasadzie art. 3 ustawy;

e) postanowień Głównej Komisji, wydanych w trybie, przewidzianym w § 62.

2. Jeżeli w sprawie właściwych jest dwóch lub więcej ministrów, orzeczenie o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa wydają łącznie właściwi ministrowie.

§ 67. 1. Orzeczenie ministra zawiera:

a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;

b) miejsce jego położenia;

c) wskazanie przepisu ustawy, na zasadzie którego orzeczenie zostaje wydane, z tym, że w przypadku, przewidzianym w § 46, umieszcza się wzmiankę, że przepis ustawy, na którego zasadzie orzeczenie zostaje wydane, powołuje się tymczasowo aż do rozstrzygnięcia sporu o własność przedsiębiorstwa;

d) wskazanie, na czyją rzecz następuje przejście lub przejęcie przedsiębiorstwa.

2. Orzeczenie to ogłasza właściwy minister w Monitorze Polskim.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

IV. Przejęcie przedsiębiorstwa.

§ 68. Przedsiębiorstwo, przejęte w myśl art. 3 ustawy, przechodzi na własność Państwa z dniem ogłoszenia orzeczenia.

§ 69. Jednocześnie z ogłoszeniem orzeczenia o przejściu lub przejęciu przedsiębiorstwa w myśl art. 2 lub 3 ustawy właściwy minister zarządzi objęcie przedsiębiorstwa i wyznaczy w tym celu odpowiednie osoby lub organizacje gospodarcze.

§ 70. 1. Wyznaczone osoby lub organizacje gospodarcze (§ 69) ogłoszą w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (Biuletynie Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych) termin sporządzenia protokółu zdawczo-odbiorczego przedsiębiorstwa, objętego orzeczeniem ministra (§ 67).

2. Ogłoszenie winno zawierać:

a) nazwę i przedmiot przedsiębiorstwa;

b) miejsce jego położenia;

c) w miarę możności — imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania właściciela lub współwłaścicieli;

d) miejsce i termin sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego;

e) wezwanie właściciela przedsiębiorstwa do stawienia się w czasie i miejscu, wyznaczonym do sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 71. Protokół zdawczo-odbiorczy sporządza w 4 egzemplarzach osoba lub organizacja gospodarcza, określona w § 69, z osobą, pod zarządem której znajduje się przejmowane przedsiębiorstwo. Jeżeli w sporządzeniu powyższego protokołu bierze udział właściciel przedsiębiorstwa, może on do protokołu zgłosić swoje uwagi i zarzuty. Osoba lub organizacja gospodarcza spo-

rządzająca protokół winna, w miarę możności, w protokóle oświadczyć się co do zgłoszonych uwag i zarzutów.

§ 72. 1. Protokół zdawczo-odbiorczy powinien zawierać:

a) powołanie się na ogłoszenie, określone w § 70, z podaniem daty Wojewódzkiego Dziennika Urzędowego (Biuletynu Pełnomocnika Rządu dla Ziem Odzyskanych), w którym ogłoszenie nastąpiło;
b) dokładny opis przedsiębiorstwa;
c) wymienienie wszystkich składników majątkowych przedsiębiorstwa;
d) opis urządzeń technicznych przedsiębiorstwa;
e) opis inwentarza przedsiębiorstwa;
f) wierzytelności, prawa i zobowiązania przedsiębiorstwa.

2. O ile w przedsiębiorstwie znajdują się składniki majątkowe (np. maszyny, urządzenia), które zostały przeniesione do tego przedsiębiorstwa bez tytułu prawnego po dniu 1 września 1939 r. z innego przedsiębiorstwa lub od osoby nie podpadającej pod przepis art. 2 ust. 1 i 3 ustawy należy o tym uczynić odpowiednią wzmiankę w protokole zdawczo-odbiorczym.

3. Wzmianka winna zawierać szczegółowe wymienienie składników majątkowych, ich opis oraz wskazanie skąd, kiedy i na jakiej zasadzie składniki te zostały do przedsiębiorstwa wniesione. Właściciele tych składników majątkowych otrzymują odszkodowanie na tych samych zasadach, co wierzyciele przedsiębiorstwa (art. 6 ust. 2 ustawy).

4. Właściciele składników majątkowych, określonych w ust. 2 niniejszego paragrafu, mogą brać udział w sporządzaniu protokołu zdawczo-odbiorczego (§ 71).

§ 73. Z chwilą przejęcia przedsiębiorstwa ustaje ustanowiony nad nim nadzór państwowy.

V. Nadzór państwowy.

§ 74. Wprowadzony na podstawie § 26 lub § 31 nadzór państwowy nad przedsiębiorstwem powołany jest do strzeżenia majątku przedsiębiorstwa. Czynności zwykłego zarządu przedsiębiorstwa oraz prowadzenie przedsiębiorstwa w ramach normalnej gospodarki należą do osób, które te czynności wykonywały przed ustanowieniem nadzoru państwowego.

VI. Przepisy końcowe.

§ 75. 1. Właściciel przedsiębiorstwa, który bierze udział w postępowaniu, toczącym się na zasadzie niniejszego rozporządzenia, obowiązany jest obrać sobie miejsce zamieszkania dla doręczeń na terenie Państwa Polskiego lub ustanowić pełnomocnika, mającego siedzibę w kraju.

2. W razie nieobrania takiego miejsca zamieszkania lub nieustanowienia pełnomocnika wszelkie wezwania i zawiadomienia, podlegające doręczeniu w myśl przepisu niniejszego rozporządzenia, pozostawia się w aktach. Pozostawienie to ma skutki doręczenia.

§ 76. Uprawnienia, przysługujące na podstawie przepisu niniejszego rozporządzenia właścicielow przedsiębiorstwa, przysługują w razie jego nieobecności krewnym w linii prostej (zstępnym i wstępnym), również dzieciom nieślubnym), rodzeństwu, małżonkowi, tudzież osobom sprawującym zarząd przesiębiorstwa nieobecnego właściciela.

§ 77. Zarządy osób prawnych, będących właścicielami przedsiębiorstw, przejętych na własność Państwa na zasadzie art. 3 ustawy, reprezentują interesy tych osób prawnych do czasu wypłaty odszkodowania za przejęte przedsiębiorstwo.

§ 78. W postępowaniu określonym niniejszym rozporządzeniem, mają odpowiednie zastosowanie art. 36—43 i 49—67 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym.

§ 79. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrom: Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu, Ziem Odzyskanych, Administracji Publicznej, Sprawiedliwości, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Zdrowia, Informacji i Propagandy, Leśnictwa, Odbudowy, Pracy i Opieki Społecznej, Poczt i Telegrafów oraz Spraw Zagranicznych.

§ 80. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Obrony Narodowej:
Marian Spychalski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Sprawiedliwości:
Leon Chajn

w/z Minister Oświaty:
Halina Kuczkowska

Minister Kultury i Sztuki:
Władysław Kowalski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

w/z Minister Przemysłu:
Wacław Ciszewski

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

w/z Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Edmund Giebartowski

Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

Minister Informacji i Propagandy:
Stefan Matuszewski

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Jan Wasilewski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 17 z dnia 22 maja 1946 r.)

34

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 14 marca 1946 r.

o rozciągnięciu przepisów policyjno-budowlanych dla gmin miejskich na niektóre osiedla w gminach wiejskich na obszarze województwa kieleckiego.

Na podstawie art. 414 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216), zmienionego art. 3 dekretu z dnia 24 maja 1945 r. o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 123) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przepisy dla gmin miejskich, zawarte w art. 172—263 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216, rozciąga się na następujące osiedla w województwie kieleckim, położone w obrębie gmin wiejskich:

1. Wodzisław w gm. Wodzisław w pow. jędrzejowskim
2. Małogoszcz „ Małogoszcz „ „
3. Sobków „ Sobków „ „
4. Oksa „ Węgleszyn „ „
5. Sędziszów „ Sędziszów „ „

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 16 z dnia 21 maja 1946 r.)

35

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 7 kwietnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej w sprawie obejmowania gruntów w posiadanie przez gminę m. st. Warszawy.

Na podstawie art. 4 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 279) zarządza się, co następuje:

§ 1. Artykuły, powołane w niniejszym rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają artykuły dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 279), paragrafy zaś dotyczą paragrafów niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1. Obejmowanie gruntów w posiadanie przez gminę m. st. Warszawy odbywa się z urzędu lub na wniosek dotychczasowego właściciela.

2. Obejmowanie gruntów w posiadanie z urzędu następuje w kolejności, odpowiadającej okresom realizacji planów zabudowania. Do czasu uprawomocnienia się planów zabudowania kolejność obejmowania w posiadanie przez gminę gruntów ustala Minister Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej na wniosek prezydenta miasta zarządzeniami, ogłaszanymi w Monitorze Polskim.

3. Na wniosek dotychczasowego właściciela gmina m. st. Warszawy obowiązana jest przystąpić do objęcia gruntu w posiadanie.

§ 3. 1. O przystąpieniu do objęcia gruntu w posiadanie gminy Zarząd Miejski m. st. Warszawy ogłasza w organie urzędowym Zarządu Miejskiego (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy).

2. Ogłoszenie może dotyczyć jednej działki bądź większej ilości gruntów.

§ 4. 1. Ogłoszenie zawiera:

1) dokładne oznaczenie gruntów przez określenie w miarę możności numerów hipotecz-

nych oraz imion i nazwisk dotychczasowych właścicieli, a także innych cech potrzebnych do oznaczenia gruntów;

2) termin oględzin nieruchomości;

3) wezwanie dotychczasowego właściciela i innych osób zainteresowanych do wzięcia udziału w oględzinach.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2) będzie tak wyznaczony, by oględziny odbyły się najwcześniej po upływie 14 dni od dnia wydania numeru organu urzędowego Zarządu Miejskiego, w którym zamieszczono ogłoszenie.

§ 5. 1. Niezależnie od ogłoszenia Zarząd Miejski — w miarę posiadania danych o miejscu pobytu dotychczasowego właściciela gruntu lub osoby jego prawa reprezentującej — prześle im zawiadomienie o przystąpieniu do obejmowania gruntu w posiadanie. W przypadku oddania gruntu na podstawie obowiązujących przepisów w zarząd i użytkowanie zawiadomienie otrzymuje prócz tego użytkownik gruntu.

2. Zawiadomienie Zarządu Miejskiego zawiera dane, określone w § 4 ust. 1.

§ 6. 1. W oględzinach biorą udział: przedstawiciel Zarządu Miejskiego oraz dotychczasowy właściciel, a w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 1, także użytkownik gruntu. Ponadto mogą brać udział w oględzinach osoby zainteresowane oraz rzeczoznawcy.

2. Do odbycia oględzin wystarczy obecność przedstawiciela Zarządu Miejskiego, jeżeli osoby uprawnione do udziału w oględzinach nie stawiły się pomimo zawiadomienia ich w sposób przewidziany w niniejszym rozporządzeniu.

§ 7. 1. W wyniku oględzin przedstawiciel Zarządu Miejskiego sporządza protokół, który w szczególności powinien zawierać: wymienienie osoby właściciela gruntu i budynków oraz opis nieruchomości wraz ze stwierdzeniem położenia, obszaru i granic gruntu oraz wyszczególnienie budynków i innych przedmiotów znajdujących się na gruncie, z oznaczeniem stanu tych budynków i przedmiotów.

2. Osoby uczestniczące w oględzinach mogą wnieść zastrzeżenie do protokółu, jeżeli uważają, że zawarte w nim ustalenia naruszają ich prawa, a w szczególności prawa z tytułu dotychczsowej własności całości lub części gruntu albo własności budynków lub innych znajdujących się na gruncie przedmiotów.

§ 8. 1. Grunt uważa się za objęty przez gminę m. st. Warszawy w posiadanie w rozumieniu art. 7 ust. (1) z dniem dokonania przez Zarząd Miejski w organie urzędowym Zarządu Miejskiego ogłoszenia o sporządzonym protokóle oględzin, chociażby grunt ten znajdował się pod zarządem lub w faktycznym posiadaniu gminy.

2. Ogłoszenia, przewidzianego w ustępie poprzedzającym, należy dokonać w przeciągu miesiąca licząc od dnia oględzin. Powinno ono zawierać pouczenie o treści art. 7 ust. 1 i art. 9 ust. 2 oraz § 8 ust. 1 i § 9.

§ 9. Osoby, które nie zgłosiły zastrzeżeń wskazanych w § 7 ust. 2, nie tracą przez to praw, przewidzianych w art. 7 i 8, z tytułu dotychczasowej własności całości lub części gruntów albo własności budynków.

§ 10. Tryb prac Zarządu Miejskiego w toku postępowania unormowanego rozporządzeniem niniejszym określi instrukcja prezydenta miasta, zatwierdzona przez Ministra Odbudowy w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

§ 11. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 16 z dnia 21 maja 1946 r.).

36

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 11 kwietnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Aprowizacji i Handlu, Komunikacji, Poczt i Telegrafów oraz Ziem Odzyskanych o określeniu osób, których przedsiębiorstwa przechodzą na własność Państwa.

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za osoby narodowości polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) mogą być uznani obywatele Rzeszy

Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, którzy są pochodzenia polskiego lub wykażą swą łączność z narodem polskim, a ponadto złożą deklarację wierności narodowi polskiemu.

2. Za osoby należące do innej narodowości, prześladowanej przez Niemców, mogą być uznani obywatele Rzeszy Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, należące do grup narodowościowych, które doznawały ograniczeń prawnych po 30 stycznia 1939 r.

§ 2. 1. Za niemieckie lub gdańskie osoby prawne prawa prywatnego uznaje się osoby prawne, których:

a) bądź siedziba w dniu 1 września 1939 r. znajdowała się na obszarze Rzeszy Niemieckiej albo

b) więcej niż połowa kapitału zakładowego w okresie między dniem 1 stycznia 1939 r. a datą wejścia w życie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej stanowiła chociażby przejściowo własność niemieckich lub gdańskich osób prawnych prawa prywatnego, obywateli niemieckich lub b. Wolnego Miasta Gdańska, nie będących narodowości polskiej lub innej przez niemców prześladowanej.

2. Z osób prawnych podpadających pod przepis ust. 1 pkt a) niniejszego paragrafu, nie uważa się za niemieckie osoby prawne prawa prywatnego tych osób prawnych, których majątek w całości stanowił własność osób narodowości polskiej lub innej przez niemców prześladowanej albo obywateli innych państw i których organa składały się wyłącznie z osób narodowości polskiej lub innej przez niemców prześladowanej albo obywateli innych państw.

§ 3. 1. Za spółki kontrolowane przez obywateli niemieckich lub gdańskich uznaje się spółki, w których obywatele niemieccy lub gdańscy, nie będący narodowości polskiej lub innej przez niemców prześladowanej, albo administracja niemiecka lub gdańska mieli decydujący wpływ na zarząd lub działalność przedsiębiorstwa, chociażby udział ich w kapitale spółki był mniejszy, aniżeli przewidziany w § 2 ust. 1 pkt b).

2. Decydujący wpływ na zarząd lub działalność przedsiębiorstwa poza udziałem w jego organach zachodzi zwłaszcza w przypadkach zależności w zakresie kredytu, dostawy surowców, własności przemysłowej (patenty, licencje).

§ 4. Za osobę zbiegłą do nieprzyjaciela uznaje się osobę, która w związku z wojną, rozpoczętą w dniu 1 września 1939 r., uszła do Niemiec lub na terytorium opanowane przez władze niemieckie w zamiarze udzielenia pomocy władzom lub organizacjom politycznym niemieckim albo celem uchronienia się od odpowiedzialności za działalność na szkodę Państwa lub Narodu Polskiego.

§ 5. 1. Z wnioskiem o stwierdzenie narodowości osób, wymienionych w § 1, może wystąpić każda osoba fizyczna lub prawna zainteresowana w ustaleniu tej okoliczności.

2. Do rozpoznawania wniosków, zgłoszonych w myśl ust. 1, właściwe są władze administracji ogólnej I instancji miejsca ostatniego zamieszkania przed dniem 1 stycznia 1945 r. na terenie Państwa Polskiego osoby, której wniosek dotyczy, a w braku tegoż — miejsca położenia przedsiębiorstwa.

3. Właściwe władze winny w miarę możności zasięgnąć co do osoby, której wniosek dotyczy, opinii rad narodowych albo organizacyj i instytucyj polskich, istniejących na terenie zamieszkania wnioskodawcy albo miejsca położenia przedsiębiorstwa.

4. Władze orzekają według swobodnego uznania.

§ 6. Stwierdzenie, że osoba prawna prawa prywatnego objęta jest przepisami §§ 2 lub 3, następuje w postępowaniu, określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1946 r. w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 114).

§ 7. Obowiązek przedłożenia dowodów, uzasadniających wniosek o stwierdzenie narodowości polskiej lub innej, przez niemców prześladowanej, jako też wniosek o stwierdzenie, że osoba prawna prawa prywatnego nie jest osobą prawną niemiecką lub gdańską (§ 2) albo nie była spółką kontrolowaną (§ 3), ciąży na wnioskodawcy.

§ 8. Do postępowania w sprawach, określonych w § 5, stosuje się przepisy o postępowaniu administracyjnym, jeżeli przepisy niniejszego rozporządzenia nie stanowią inaczej.

§ 9. Do uznania osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela właściwy jest sąd okręgowy ostatniego miejsca jej zamieszkania w Polsce, a w braku takiego miejsca — sąd okręgowy miejsca położenia przedsiębiorstwa, stanowiącego własność wymienionej osoby.

§ 10. Postępowanie sądowe wszczyna się na wniosek prokuratora.

§ 11. Uznanie osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela według przepisów niniejszego rozporządzenia może nastąpić tylko wówczas, gdy wina tej osoby w spełnieniu przez nią czynu, określonego w § 4, nie została stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądowym.

§ 12. Postępowanie sądowe o uznanie osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela według przepi-

sów niniejszego rozporządzenia nie może być wszczęte, jeżeli przeciwko niej toczy się postępowanie karne z oskarżenia jej o czyn, określony w § 4, chyba że postępowanie karne uległo zawieszeniu.

§ 13. Postępowanie o uznanie osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela prowadzi się niezależnie od jej śmierci lub nieobecności.

§ 14. Orzeczenie co do uznania osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela sąd wydaje w formie postanowienia po przeprowadzeniu rozprawy.

§ 15. Na postanowienie wymienione w § 14 służy zażalenie do sądu apelacyjnego, który orzeka ostatecznie.

§ 16. Do postępowania sądowego, jeżeli przepisy poprzedzające nie stanowią inaczej, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego oraz art. 7, 8, 9 ust. 1, 10, 11 i 12 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o szczególnej odpowiedzialności karnej w przypadku zbiegostwa do nieprzyjaciela lub poza granice Państwa (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 367), przy czym przepis art. 8 tej ustawy ma zastosowanie również w przypadku śmierci osoby, przeciwko której postępowanie się toczy.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Bieniek

Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow

w/z Minister Przemysłu:
Eugeniusz Szyr

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Jan Wasilewski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 17 z dnia 22 maja 1946 r.)

37

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 11 kwietnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu, Aprowizacji i Handlu, Żeglugi i Handlu Zagranicznego oraz Komunikacji

o określeniu trybu ujawnienia w księgach hipotecznych, rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych przejścia na własność Państwa i osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, nieruchomości i praw hipotekowanych.

Na podstawie art. 2 ust. 5 i art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tytułem do ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych), rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych przejścia prawa własności przedsiębiorstw i nieruchomości do nich należących oraz praw hipotekowanych na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego jest odpis orzeczenia o przejściu tych praw, wydanego przez ministra właściwego ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa.

§ 2. 1. Do składania wniosków o ujawnienie przejścia praw na rzecz Państwa lub osób prawnych prawa publicznego w księgach hipotecznych (gruntowych), rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych uprawnione są: Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, organ władzy, wyznaczony przez właściwego ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa ministra, oraz zarząd (dyrekcja) przedsiębiorstwa.

2. Ujawnienie w księgach hipotecznych (gruntowych) odbywa się według przepisów o postępowaniu hipotecznym, obowiązujących na poszczególnych obszarach Państwa, a w reje-

strach handlowych i innych rejestrach publicznych według przepisów o postępowaniu rejestrowym, przewidzianym dla tych rejestrów.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Przemysłu:
Eugeniusz Szyr

w/z Minister Aprowizacji i Handlu:
Alfred Jaroszewicz

Minister Żeglugi
i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski

Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 17 z dnia 22 maja 1946 r.)

38

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 8 maja 1946 r.

(L. dz. G. M. 711 i 991/46).

Zarządzam tymczasowe stosowanie następujących Polskich Norm:

NORMY TYMCZASOWE:

PN/B — 167 „Warunki techniczne wykonywania izolacji bitumicznych przeciwwilgociowych",

PN/B — 306 „Cegły cementowe. Warunki techniczne",

PN/B — 310 „Cegła kominówka. Wymiary i warunki techniczne dostawy",

PN/B — 311 „Ceramiczne płyty ścienne".

Za Ministra:
J. Żakowski
Podsekretarz Stanu.

39

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 20 maja 1946 r.

o przemianowaniu Samodzielnego Referatu Planowania Gospodarczego w Departamencie II na Wydział Planów Inwestycyjnych.

(L. Dz. G. M. 1343/46)

Nawiązując do zarządzenia mego z dnia 21 stycznia 1946 r. o reorganizacji Centrali Ministerstwa Odbudowy przemianowuję w Departamencie II Samodzielny Referat „Planowania Gospodarczego" na Wydział „Planów Inwestycyjnych".

Minister:
M. Kaczorowski

40

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE

z dnia 20 maja 1946 r.

o współdziałaniu jednostek organizacyjnych Ministerstwa w sprawach związanych z opracowaniem i realizacją planów inwestycyjnych.

(L. Dz. G. M. 1342/46)

1. Opracowywanie planu inwestycyjnego na okres trzyletni 1947 — 49 oraz wynikających z niego planów rocznych zlecam Departamentowi II w porozumieniu z Biurem Finansowym. Podstawą przy opracowywaniu planów będą materiały (wnioski inwestycyjne) terenowych agend odbudowy opiniowane przez właściwe departamenty i biura Ministerstwa.

Plany przygotowywać należy w ramach schematów ustalonych z Centralnym Urzędem Planowania. Kontakty z C.U.P. oraz innymi resortami w sprawach związanych z opracowaniem planów inwestycyjnych utrzymuje z ramienia Ministerstwa Departament II. Kontakty z Ministerstwem Skarbu w sprawach finansowania planów inwestycyjnych utrzymuje Biuro Finansowe.

2. W okresie przejściowym, obejmującym 9 miesięcy 1946 r. szczegółowe rozpracowanie (przydziały na tereny) kredytów i materiałów

w ramach zatwierdzonego planu inwestycyjnego przygotowują Departament III łącznie z Departamentem II. Rozdzielniki kredytów budżetowych i materiałów oraz programy wykonawcze roześle agendom terenowym Ministerstwa Departament III.

Uruchomienie odpowiednich kredytów w Ministerstwie Skarbu zlecam Biuru Finansowemu.

Analogiczne postępowanie obowiązuje przy ustalaniu rozdzielników kredytów bankowych, przy czym w komisjach rozdzielczych przy Banku Gospodarstwa Krajowego Ministerstwo Odbudowy reprezentować będzie delegat przedstawiony przez Dyrektora Departamentu II.

3. Programy okresowe realizacji planu inwestycyjnego odbudowy wsi w pasie wielkich zniszczeń przygotowuje Naczelny Komisarz Odbudowy Wsi przeprowadzając uruchomienie kredytów budżetowych i bankowych przy pomocy Biura Finansowego Ministerstwa Odbudowy.

Minister Odbudowy
M. Kaczorowski

41

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 29 maja 1946 r.

o utworzeniu Biura Planu Miejscowego Zespołu Miejskiego Wrocławia.

Mając na względzie okoliczność, że Wrocław z najbliższą okolicą tworzą zespół, który ze stanowiska interesów Państwa wykracza poza zasięg zainteresowania gminy miejskiej Wrocławia, przekazuję na zasadzie art. 15 ust. 1 pkt 2 dekretu z dn. 2 kwietnia 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109) Regionalnej Dyrekcji Planowania Przestrzennego we Wrocławiu obowiązek sporządzenia planu miejscowego wrocławskiego zespołu miejskiego.

W tym celu zarządzam utworzenie w ramach Regionalnej Dyrekcji Planowania Przestrzennego we Wrocławiu Biura Planu Miejscowego tego zespołu jako fragmentu planu regionalnego stosownie do treści art. 4 ust. 3 powołanego wyżej dekretu i powierzam kierownictwo tej Pracowni inż. Ptaszyckiemu Tadeuszowi.

Obszar i zakres działania Pracowni Planu Miejscowego Zespołu Miejskiego Wrocławia (Z. M. W.) zostanie ustalony w drodze oddzielnego zarządzenia.

Za Ministra:
Inż. J. Żakowski
Podsekretarz Stanu

42

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 18 czerwca 1946 r.

o organizacji i administracji wczasów pracowników odbudowy.

(L. dz. G. M. 1637/46).

Pragnąc zapewnić pracownikom resortu Odbudowy i ich rodzinom właściwy wypoczynek podczas urlopów, Ministerstwo Odbudowy przystąpiło do organizacji i urządzenia domów wypoczynkowych przeznaczonych na wczasy pracowników tego resortu.

W związku z tym zarządzam powołanie przy Ministerstwie Odbudowy Głównej Komisji Wczasów Pracowników Odbudowy oraz Zarządu Domów Wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy.

Główna Komisja W. P. O.

1. Do zakresu działania Głównej Komisji W.P.O. należy ustalanie zasad należytego wykorzystania Domów Wypoczynkowych dla potrzeb wczasów, powoływanie i ustalanie składu Okręgowych Komisji Wczasów Pracowników Odbudowy przy Urzędach Wojewódzkich (Wydziały Odbudowy) oraz ustalanie ich zakresu działania jako terenowych organów akcji Wczasów Pracowników Odbudowy, ustalanie rozdzielnika wolnych miejsc pomiędzy poszczególne grupy pracowników; ustalanie zasad kwalifikowania kandydatów na wczasy dla terenowych komisyj Wczasów, stała współpraca z Funduszem Wczasów Komisji Centralnej Związków Zawodowych, zgłaszanie dezyderatów i wniosków do Zarządu Domów Wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy w sprawach obsługi, wyżywienia, organizacji imprez rozrywkowych dla uczestników itp.

2. Główną Komisję W.P.O. stanowią: 2 przedstawiciele Związku Zawodowego Pracowników Państwowych (Koło Związku Zawodowego Pracowników Ministerstwa Odbudowy), przedstawiciel Funduszu Wczasów Komisji Centralnej Związków Zawodowych, przedstawiciel Wydziału Personalnego Ministerstwa Odbudowy, przedstawiciel Departamentu Polityki Budowlanej (Wydział Kadr) Ministerstwa Odbudowy, przedstawiciel Zarządu Domów Wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy oraz delegaci (po 1 przedstawicielu) poszczególnych Ogólnopolskich Związków Zawodowych pracowników budowlanych i przemysłu budowlanego, o ile te Związki zgłoszą przystąpienie do akcji Wczasów Pracowników Odbudowy.

3. Główna Komisja W.P.O. w porozumieniu z Zarządem Domów Wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy określi warunki przystąpienia wymienionych Związków do akcji wczasów.

4. Przewodniczącym Głównej Komisji W. P.O. jest każdorazowy Prezes Koła Związku Zawodowego Pracowników Ministerstwa Odbudowy. Zastępcę Przewodniczącego wybiera Komisja W.P.O. ze swego grona. Funkcje sekretariatu Komisji pełni Wydział Kadr Ministerstwa Odbudowy.

Komisja opracuje regulamin swych czynności. Regulamin podlega memu zatwierdzeniu.

Zarząd Domów Wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy.

1. Zarząd Domów Wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy składa się z 3 osób wyznaczonych przeze mnie spośród pracowników Ministerstwa Odbudowy. Przewodniczącym Zarządu jest przedstawiciel Departamentu Ogólnego.

Funkcje sekretariatu Zarządu pełnią urzędnicy Departamentu Ogólnego, wyznaczeni przez Dyrektora tego departamentu.

2. Zarząd przygotowuje, remontuje, wyposaża w odpowiedni sprzęt i urządzenia domy wypoczynkowe przejęte przez Ministerstwo Odbudowy na rzecz akcji W.P.O. oraz prowadzi administrację bieżącą domów przy pomocy administratorów i personelu delegowanego spośród pracowników resortu Odbudowy lub osób postronnych przez Zarząd mianowanych.

Zarząd ustala wynagrodzenia pracowników administracji.

3. Na cele remontów, wyposażenia i utrzymania domów wypoczynkowych Zarząd wyjednywuje odpowiednie fundusze z budżetu Ministerstwa Odbudowy i z Funduszu Wczasów Komisji Centralnej Związków Zawodowych; ustala w porozumieniu z Główną Komisją W.P.O. wysokość opłat za wczasy i inkasuje wpłaty od wczasowiczów.

Gospodarkę domów wypoczynkowych prowadzi Zarząd w ramach kwartalnych planów finansowych zatwierdzanych przez Biuro Finansowe Ministerstwa Odbudowy.

4. Zarząd w wewnętrznej administracji domów, ich zaopatrzeniu, organizacji życia wczasowiczów kieruje się zasadami ustalonymi przez Główną Komisję W.P.O.

5. Zarząd zawiadamia Główną Komisję W.P.O. w odpowiednim czasie o ilości miejsc przygotowanych w domach wypoczynkowych Ministerstwa Odbudowy na najbliższe turnusy, o wysokości kosztów wyżywienia wczasowiczów i pracowników administracji oraz o źródłach pokrycia wydatków bieżących utrzymania domów.

6. Zarząd prowadzi wszelkie książki kasowe (rachunkowe i materiałowe) wymagane w przedsiębiorstwach państwowych oraz ustala zasady rachunkowości dla administracji poszczególnych domów wypoczynkowych względnie ich zgrupowań podporządkowanych jednemu administratorowi.

7. Zarząd przedkłada sprawozdania okresowe (kwartalne) ze swej działalności administracyjnej, gospodarczej i finansowej Głównej Komisji W.P.O. Odpisy tych sprawozdań Zarząd przesyła do wglądu Biuru Finansowemu Ministerstwa Odbudowy.

8. Zarząd i pracownicy administracji domów wypoczynkowych ponoszą odpowiedzialność za swą działalność w zakresie administracji domów wypoczynkowych według zasad pragmatyki pracowników państwowych.

9. Zarząd na wniosek Głównej Komisji W. P.O. może otrzymywać z funduszów przeznaczonych na administrację domów wypoczynkowych dodatkowe wynagrodzenia. Przyznawanie i ustalanie wysokości tych wynagrodzeń należy do mnie.

Minister:
M. Kaczorowski

43

ZARZĄDZENIE MINISTRA ODBUDOWY

z dnia 11 lipca 1946 r.

o zasięgu terytorialnym i zakresie działalności Szczecińskiej Dyrekcji Odbudowy.

Na podstawie art. 6 ust. (2) dekretu z dnia 24 maja 1946 r. o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 123) zarządzam co następuje:

§ 1.

Obszar działania Szczecińskiej Dyrekcji Odbudowy obejmuje miasta: Szczecin, Dąb i Świnoujście, z wyłączeniem obszarów portowych miasta Szczecina i Świnoujścia.

§ 2.

1. Do zakresu działania Szczecińskiej Dyrekcji Odbudowy należy budowa, odbudowa, rozbudowa:
   a) budynków państwowych i na wniosek organów samorządu — budynków samorządu terytorialnego.
   b) zakładów użyteczności publicznej, dróg i urządzeń komunikacji miejskiej.
2. Czynności, określone w ust. 1, obejmują również projektowanie robót i zawieranie umów na dostawy i roboty, roboty wstępne, i przygotowawcze (rozbiórka, oczyszczenie terenu itp.) oraz administrację odnośnych robót.

§ 3.

1. Na czele Szczecińskiej Dyrekcji Odbudowy stoi dyrektor, mianowany przez Ministra Odbudowy.
2. Dyrektor podlega bezpośrednio Ministrowi Odbudowy.
3. Powoływanie sił pomocniczych i kancelaryjnych należy do dyrektora.

§ 4.

W wykonywaniu swych zadań dyrekcja współpracuje z interesowanymi władzami i urzędami, a w szczególności z organami podległymi na danym terenie Ministerstwu Odbudowy oraz organami samorządu terytorialnego.

§ 5.

1. Organem opiniodawczym koordynującym działalność dyrekcji odbudowy w zakresie zamierzeń i ich realizacji jest Komisja Programowa Dyrekcji Odbudowy.
2. W skład Komisji Programowej Dyrekcji Odbudowy wchodzą:
   a) wojewoda, jako przewodniczący,
   b) dyrektor, jako zastępca przewodniczącego,
   c) przedstawiciel Delegata Rządu dla Spraw Wybrzeża,
   d) prezydenci (burmistrze) miast i przedstawiciele miejskich rad narodowych,
   e) naczelnik wojewódzkiego wydziału odbudowy,
   f) dyrektor regionalnej dyrekcji planowania przestrzennego,
   g) zaproszeni przez przewodniczącego rzeczoznawcy i inne osoby, których udział ze względu na istotę rozpatrywanych zagadnień jest wskazany.

§ 6.

Organizację wewnętrzną i tryb załatwiania spraw w dyrekcji określi oddzielne zarządzenie Ministra Odbudowy.

§ 7.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 lipca 1946 r.

Minister:
M. Kaczorowski

44

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 26 kwietnia 1946 r.

o otwarciu publicznej subskrypcji na Premiową Pożyczkę Odbudowy Kraju 1946 r.

Na podstawie art. 11 ust. (2) dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o upoważnieniu Ministra Skarbu do wypuszczenia Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju 1946 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 11) podaję do wiadomości, co następuje:

1) Publiczna subskrypcja na Premiową Pożyczkę Odbudowy Kraju 1946 r. otwarta zostaje w dniu 14 maja 1946 r. i trwać będzie do dnia 31 maja 1946 r. włącznie.

2) Subskrypcję przyjmować będą następujące placówki subskrypcyjne:

a) kasy urzędów skarbowych, Narodowy Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, Pocztowa Kasa Oszczędności, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Polski Bank Komunalny S. A., Komunalne Kasy Oszczędności, Centralna Kasa Spółek Rolniczych, Bank Spółdzielczy „Społem”, Bank Związku Spółek Zarobkowych S. A., Bank Handlowy w Warszawie S. A., oraz inne upoważnione do tego instytucje kredytowe;

b) zarządy gmin wiejskich, jako placówki subskrypcji dla ludności wiejskiej;

c) władze, urzędy i instytucje oraz przedsiębiorstwa państwowe lub pozostające pod zarządem państwowym jak również władze, urzędy, instytucje oraz przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego lub pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Ubezpieczalnie Społeczne, jako placówki subskrypcji dla pracowników, zatrudnionych w wymienionych władzach, urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach.

3) Kwota zadeklarowana na Pożyczkę płatna jest jednorazowo gotówką przy podpisywaniu deklaracji subskrypcyjnej; jednakże na żądanie subskrybenta będzie ona przez placówkę subskrypcyjną rozłożona na raty w ilości nie większej niż pięć, z których pierwsza, stanowiąca przynajmniej jedną piątą część kwoty subskrybowanej, płatna jest przy podpisywaniu deklaracji subskrypcyjnej, raty zaś następne płatne będą, począwszy od dnia 1 czerwca 1946 r. do dnia 5 każdego miesiąca z tym, że rata czerwcowa winna być uiszczona najpóźniej do dnia 15 czerwca 1946 r.

Pracownicy zatrudnieni we władzach, urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach określonych w punkcie 2 lit. c), mogą spłacać należność za subskrypcję w 5 równych ratach miesięcznych.

4) Kwoty, wpłacone przed dniem 14 maja 1946 r. tytułem przedpłat na Pożyczkę, podlegają zarachowaniu na poczet sumy, zadeklarowanej na subskrypcję, pod warunkiem dołączenia do deklaracji subskrypcyjnej dowodu uiszczenia przedpłaty.

Dla zarachowania przedpłaty subskrypcja powinna być dokonana w tej samej placówce, w której była uiszczona przedpłata.

W przypadkach, gdy subskrybent korzysta z rozłożenia na raty kwoty, zadeklarowanej na Pożyczkę, udowodnione przedpłaty, bez względu na ich wysokość, podlegają zarachowaniu w całości na ratę pierwszą.

5) Wszystkie raty subskrypcyjne powinny być wpłacone w tej samej placówce subskrypcyjnej, w której subskrybent podpisał deklarację subskrypcyjną i wpłacił pierwszą ratę.

6) Jeżeli subskrybent nie uiści w terminie wszystkich rat na Pożyczkę, do których wpłacenia zobowiązał się w deklaracji subskrypcyjnej, kwoty, wpłacone przez niego na poczet subskrypcji z tytułu spłat ratalnych i zarachowanych przedpłat, ulegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa i będą użyte na cele odbudowy kraju.

Również ulegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa te przedpłaty, które nie zostały zadeklarowane do subskrypcji przez przedpłacającego, w okresie trwania subskrypcji.

7) Obligacje Pożyczki będą wydane subskrybentom przez te placówki, w których podpisali Pożyczkę i wpłacili za nią należność.

Minister Skarbu
Konstanty Dąbrowski

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr 39 z dnia 4 maja 1946 r.).

45

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA ODBUDOWY.

z dnia 15 czerwca 1946 r.

o sprostowaniu błędów w okólniku Nr 4 z dnia 16 marca 1946 r., w sprawie stosowania jednolitych wzorów przetargowych, wzoru umowy na wykonanie robót budowlanych oraz warunków ogólnych.

Prostuje się następujące błędy w załączniku Nr 7 do okólnika Nr 4 z dnia 16 marca 1946 r., w sprawie stosowania jednolitych wzorów przetargowych, wzoru umowy na wykonanie robót budowlanych oraz warunków ogólnych (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Odbudowy z dnia 16 marca 1946 r. Nr 1 poz. 14);

1) w § 52, w wierszu szóstym zamiast wyrazu „nadzoru" należy wstawić wyraz „budowy";

2) w § 52, w wierszu piętnastym po wyrazie „rusztowań" należy wstawić wyraz „w okresie";

3) w § 54, w wierszu piątym i szóstym zamiast wyrazu „wykończenie" należy wstawić wyraz „wykończenia";

4) w § 59, w wierszu ósmym należy skreślić wyrazy „wynoszącą 0.03% dziennie". —

Za Dyrektora Gabinetu Ministra

St. Krakiewicz
Naczelnik Wydziału Prawnego

46

OKÓLNIK Nr 9

z dnia 17 kwietnia 1946 r.

w sprawie stosowania materiałów rozbiórkowych.

(L. dz. III/3579/W3/46).

Do Wszystkich Dyrekcji Odbudowy, Urzędów Wojewódzkich—Wydziałów Odbudowy i Biura Odbudowy Stolicy.

Jednym z czynników ograniczających możliwości akcji odbudowy będą w roku bieżącym materiały budowlane.

Z tego względu konieczna jest jaknajdalej posunięta oszczędność w gospodarowaniu deficytowymi materiałami. Należą do nich w pierwszym rzędzie drzewo i cegła. Odnośnie drzewa niezbędne jest najszersze stosowanie materiałów zastępczych i takich rozwiązań konstrukcyjnych, któreby umożliwiły ograniczenie zużycia drzewa na stropy, dachy, rusztowania i t. p.

Odnośnie cegły koniecznym jest wyzyskanie w jak najszerszych rozmiarach cegły rozbiórkowej.

Dekret z dnia 26.10.1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. Nr 50 z dnia 21.11.45 r.) uprawnia władzę budowlaną lub organ powołany do budowy do przeprowadzenia rozbiórek domów, których właściciele nie wykonują tej czynności pomimo wezwania, przyczym uzyskane materiały przechodzą na własność rozbierającego.

Uprawnienia zawarte w tych postanowieniach powinny być całkowicie wykorzystane. Całe zapotrzebowanie na cegłę pełną w miastach o dużym zniszczeniu jak Warszawa, Wrocław, Gdańsk, Poznań, Grudziądz, Białystok. Jasło i t. p. powinno być w zasadzie pokrywane z rozbiórek.

Dyrekcje Odbudowy, Biuro Odbudowy Stolicy oraz te Wydziały Odbudowy, na których terenie znajdują się miasta o dużym zniszczeniu powinny więc:

1. zlecenia na roboty w miastach o dużym zniszczeniu wymagające użycia większej ilości cegły łączyć ze zleceniami na rozbiórki określonych obiektów podjęte dla uzyskania odpowiedniej ilości cegły, przyczym koszt rozbiórki obciążać będzie budżet obiektu dla którego przeznaczona jest cegła,
2. celem uzyskania zapasu cegieł dla mniejszych robót w tych miastach zlecać wykonywanie rozbiórek określonych obiektów z warunkiem dostarczenia władzom odbudowy odpowiedniej ilości cegieł.
3. wejść w porozumienie z innymi instytucjami i władzami prowadzącymi roboty budowlane w tych miastach celem przeprowadzenia rozbiórek na koszt i zlecenie tych instytucji i władz dla uzyskania dla nich odpowiedniej ilości cegły.

Przy robotach rozbiórkowych należy w pełni wykorzystywać wszystkie inne uzyskiwane materiały budowlane, w pierwszym rzędzie żelazo.

Przystąpienie do rozbiórki winno być poprzedzone wezwaniem właściciela do jej dokonania, zgodnie z art. 3 ust. (1) cytowanego dekretu. Wezwanie może nastąpić drogą ogłoszenia w prasie miejscowej lub w inny sposób w danej miejscowości przyjęty. W miarę posiadania wiadomości o miejscu pobytu właściciela, należy wezwać go bezpośrednio.

O powziętych zarządzeniach należy złożyć Ministerstwu Odbudowy sprawozdanie do dnia 1 czerwca r. b., po czym począwszy od czerwca składać Ministerstwu sprawozdania kwartalne, podające dla miast o dużym zniszczeniu:

a) ilość cegieł uzyskaną z rozbiórek na własne cele,
b) ilość cegieł uzyskaną z rozbiórek dla innych władz i instytucji.

Dyrektor Departamentu Budownictwa:
Inż. *K. Tyszka*

47

OKÓLNIK Nr 10.

z dnia 10 maja 1946 r.

w sprawie układu zbiorowego pracy.

(L. dz. III/4102/IT Kop./46).

Do
Wszystkich Urzędów Wojewódzkich, Wydziałów Odbudowy, Pełnomocników Rządu na Śląsk Dolny we Wrocławiu, Okręg Mazurski w Olsztynie, Pomorze Zachodnie w Szczecinie, Dyrekcji Odbudowy w Poznaniu, Szczecinie, Wrocławiu, Sopocie i Warszawie.

W dniu 27 kwietnia 1946 r. został podpisany w Warszawie układ zbiorowy pracy w przemyśle budowlanym między Zarządem Głów-

nym Związku Zawodowego Robotników i Pracowników Przemysłu Budowlanego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce z jednej strony, a Społecznym Przedsiębiorstwem Budowlanym i Stowarzyszeniem Zawodowym Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej z drugiej strony, którego odpis przy niniejszym załącza się.

Układ ten posiada moc obowiązującą na całym obszarze Rzeczypospolitej dla wszystkich zakładów pracy objętych przez organizacje stron, które układ podpisały.

Strony, które układ podpisały wystąpiły z wnioskiem do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej o nadanie układowi temu mocy powszechnie obowiązującej, to znaczy o rozciągnięcie jego mocy i na te zakłady, które nie należą do stron, które układ podpisały, ponieważ nie ma żadnych przeszkód natury formalno-prawnej przeciwko nadaniu układowi temu mocy powszechnie obowiązującej, a ze względów technicznych (ogłoszenia drukiem i t. p.), odpowiednie zarządzenie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nie może natychmiast się ukazać, należy dążyć aby układ ten już obecnie praktycznie powszechnie obowiązywał. Urzędy Wojewódzkie Wydziały Odbudowy w porozumieniu z Zarządami Okręgowymi Związku Zawodowego Robotników Budowlanych winny poczynić wszelkie niezbędne kroki w tym kierunku.

Poleca się Urzędom Wojewódzkim Wydziałom Odbudowy dokładne przestudiowanie wszystkich przepisów załączonego Układu Zbiorowego Pracy.

Ministerstwo Odbudowy jednocześnie zwraca uwagę na niektóre zasadnicze postanowienia tego układu:

1) obowiązujący układ reguluje warunki pracy i płacy wszystkich pracowników zatrudnionych w przemyśle budowlanym, a więc zarówno robotników fizycznych, jak i pracowników umysłowych (punkt 1 układu);

2) układ został zawarty na okres od 1.IV.46 do 31.III.1947 (punkt 3-ci układu). Jeżeli jednak do chwili wprowadzenia w życie w danej miejscowości lub okręgu postanowień niniejszego układu były respektowane postanowienia układu poprzednio obowiązującego, dokonane na zasadzie tego poprzednio obowiązującego układu wypłaty i obrachunki nie podlegają rewizji (punkt 57 układu);

3) wynagrodzenie pracowników umysłowych oparte jest na płacach miesięcznych i określone tabelą płac, podaną w zał. 4 do układu (punkt 7 i 10 układu);

4) wynagrodzenie za pracę robotników oparte jest na zasadach akordu lub ryczałtu, a w wypadkach wyjątkowych na pracy godzinowej. Tabela płac godzinowych robotników podana jest w zał. 1 do układu. Normy wydajności pracy w załączniku 2 i system płacy akordowej w zał. 3 do układu (patrz punkt 7, 8, 9 i 10 układu);

5) normy wydajności pracy, podane w zał. 2 zostały w porównaniu z układem poprzednio obowiązującym podwyższone;

6) układ niniejszy nie przewiduje ani premii gotówkowych ani premii towarowych, natomiast zezwala na wynagrodzenie dodatkowe w postaci nagród specjalnych za terminowość wykonania robót, staranność i oszczędność (załącznik 3 do układu);

7) układ niniejszy określa wysokość płac w gotówce według tabeli podanych w załączniku 1 i 4 do układu. Niezależnie od tego układ niniejszy utrzymuje w mocy przewidziane już w poprzednim układzie wynagrodzenia w naturze w postaci zagwarantowania przez pracodawcę aprowizacji i świadczeń socjalnych (punkt 31, 32 i nast. układu zbiorowego);

8) ponieważ świadczenia w naturze a w szczególności aprowizacja, zarówno ze względu na rozdrobnienie przemysłu budowlanego jak i trudności lokalne, nie mogą być we wszystkich miejscowościach zrealizowane, układ zbiorowy pracy wprowadza rozdział XI zawierający postanowienia specjalne, na mocy których zezwala się w poszczególnych miejscowościach lub okręgach wzamian świadczeń i naturalii, przewidzianych w pp. 32, 33 i 35 układu wprowadzić dodatki wyrównawcze do płac określonych w tabelach płac gotówkowych (zał. 1 i 4 układu);

9) Urzędy Wojewódzkie, Wydziały Odbudowy winny natychmiast zwołać posiedzenia Wojewódzkich względnie Lokalnych Komisji Mieszanych przewidzianych w punkcie 58, 59 i 61 układu.

10) na posiedzeniu Komisji Mieszanej winna być rozpatrzona kwestia czy w danej miejscowości względnie okręgu należy utrzymać oprócz płac w gotówce, zagwarantowanie przez pracodawcę świadczeń i aprowizacji, czy też stosownie do punktu 63 nin. układu zastąpić te świadczenia dodatkiem wyrównawczym do płac gotówkowych, określonych w tabelach płac.

11) dodatek wyrównawczy otrzymuje się drogą pomnożenia odpowiedniej płacy określonej tabelą płac przez spółczynnik wyrównawczy (p. 64 układu);

12) Komisje Mieszane, ustalając wysokość spółczynnika wyrównawczego, winny brać pod uwagę stosunki lokalne a w szczególności warunki aprowizacyjne, mieszkaniowe oraz wysokość i rozpiętość płac wolnorynkowych w ubiegłym sezonie budowlanym.

Wysokość spółczynnika wyrównawczego winna być ustalona w ten sposób, aby płace wraz z dodatkiem wyrównawczym w żadnym razie nie były wyższe od realnych płac rynko-

wych, ukształtowanych w ubiegłym sezonie budowlanym (punkt 64 układu). Podpisanie układu w żadnym razie nie może być powodem do rewizji kosztorysów. Ponieważ przyjęcie jednego spółczynnika wyrównawczego dla wszystkich kategorii płac robotników fizycznych, podanych w tabeli płac (załącznik 1 do układu) mogłoby ustalić płace w poszczególnych kategoriach w wysokości nieodpowiadającej miejscowym stosunkom i zwyczajom, szczególnie jeśli chodzi o rozpiętość płac między poszczególnymi kategoriami, punkt 64 układu zezwala na ustalenie różnych spółczynników dla poszczególnych kategorii płac.

Odnośnie pracowników umysłowych zezwala się Komisjom Mieszanym na ustalenie dla poszczególnych kategorii płac, podanych w tabeli płac pracowników umysłowych (zał. 4) dodatków wyrównawczych, podanych w złotych, bez określania wysokości spółczynnika wyrównawczego.

13) Ministerstwo Odbudowy zwraca specjalną uwagę Urzędom Wojewódzkim, Wydziałom Odbudowy, na podstawie punktu 64 ust. 2 układu według którego płace wraz z dodatkiem wyrównawczym nie mogą być w żadnym razie wyższe od płac, które kształtowały się na rynku budowlanym w ub. sezonie.

Stosownie do punktu 66 układu Urzędom Wojewódzkim, Wydziałom Odbudowy przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu przeciwko każdej uchwale Komisji. W wypadku zatym, gdyby Komisja Mieszana zadecydowała wprowadzenie dodatków wyrównawczych w takiej wysokości, któraby podniosła koszty robocizny w porównaniu z sezonem ub. Urzędy Wojewódzkie, Wydziały Odbudowy winny natychmiast założyć sprzeciw przeciwko tej uchwale i przesłać go wraz z uzasadnieniem niezwłocznie do Centralnej Komisji Mieszanej, adresując pismo do Ministerstwa Odbudowy, Departament Budownictwa, Centralna Komisja Mieszana (punkt 66 układu).

14) Z posiedzeń Komisji Mieszanej winny być spisywane protokóły, według załączonego wzoru, których odpis należy natychmiast przesyłać do wiadomości Ministerstwa Odbudowy, Departament Budownictwa.

Załączniki.

Podsekretarz Stanu
Inż. S. Pietrusiewicz

Załącznik 1.

P r o t o k ó ł

posiedzenia . . . . Komisji Mieszanej, powołanej zgodnie z pp. 58 i 59 układu zbiorowego pracy, obowiązującego w przemyśle budowlanym.

Posiedzenie odbyło się w dniu . . . .
z udziałem:

przedstawiciel Wydz. Odbudowy, ob. . . . .
„ Okręgowego Inspektora Pracy, ob. . . . .
„ Zarządu Związku Zawodowego Robotników i Pracowników Przemysłu Budowlanego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, ob. . . . .
„ Wojew. Zarz. Zrzeszeń Przeds. Budowl., ob. . . . .
„ Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego, ob. . . . .
„ prywatnych przedsiębiorstw budowlanych, ob. . . . .

Przyjęto następujący porządek dzienny:

1) sprawa dodatku wyrównawczego do płac pracowników fizycznych;

2) sprawa dodatku wyrównawczego do płac pracowników umysłowych.

Ad p. 1 porządku dziennego:

Po przeprowadzonej dyskusji powzięto uchwałę treści następującej:

„...Komisja Mieszana, opierając się na p. 63 układu zbiorowego pracy, obowiązującego w przemyśle budowlanym i biorąc pod uwagę, iż w . . . . nie mogą być zrealizowane świadczenia i naturalia, określone w p. p. 32, 33 i 35 powołanego układu zbiorowego pracy—postanowił a zamiast wymienionych świadczeń wprowadzić dodatek wyrównawczy do płac określonych w tabeli płac gotówkowych pracowników fizycznych (zał. 1 pow. układu zbiorowego pracy).

Stosownie do p. 64 pow. układu zbiorowego pracy Komisja określa wysokość spółczynnika wyrównawczego w sposób następujący:

dla kategorii I-ej — . . . .
dla kategorii II-ej — . . . .
dla kategorii III-ej — . . . .
dla kategorii IV-ej — . . . .
dla kategorii V-ej — . . . .
dla kategorii VI-ej — . . . .
dla kategorii VII-ej — . . . .

Po uwzględnieniu powyższych spółczynników wyrównawczych w . . . . obowiązuje tabela płac gotówkowych pracowników fizycznych podana w zał. 1 do niniejszego protokółu.

Ad p. 2 porządku dziennego:

Po przeprowadzonej dyskusji powzięto uchwałę treści następującej:

„...Komisja Mieszana, opierając się na p. 63 układu zbiorowego pracy, obowiązującego w przemyśle budowlanym i biorąc pod uwagę, iż w . . . . nie mogą być zrealizowane świadczenia i naturalia określone w p.p. 32, 33

i 35 pow. układu zbiorowego pracy, postanowiła zamiast wymienionych świadczeń wprowadzić do płac określonych w tabeli płac pracowników umysłowych (zał. 4 pow. układu zbiorowego pracy) dodatki wyrównawcze w wysokości podanej w zał. 2 do niniejszego protokółu.

Na tym posiedzenie zakończono.

(następują podpisy).

TABELA PŁAC GOTÓWKOWYCH PRACOWNIKÓW FIZYCZNYCH w

Załącznik 1. do prot. posiedz .... Komisji Mieszanej.

Kategoria pracowników	Grupa	Stawka zasadnicza	Spółczynnik wyrównawczy	Dodatek wyrównawczy	Dodatek sezonowy	Razem płaca godzinowa
1. Przodownicy	24	10,00				
2. Rzemieślnicy I kat.	22	9,60				
3. Rzemieślnicy II kat.	18	8,30				
4. Pomoc fachowa rzemieślnicza, pracownicy, uczniowie w III roku nauki	12	5.60				
5. Robotnicy budowlani	9-10	4,50-4.80				
6. Robotnicy lżej pracujący np. oczyszczanie cegły, lżejsze roboty placowe i magazynowe, plantowanie i tp: uczniowie w II roku nauki	8	4,20				
7. Uczniowie w I roku nauki	6	3.70				

TABELA PŁAC PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH w ....

Załącznik 2 do prot. posiedz. .... Komisji Mieszanej.

	Płace zasadnicze	Dadatek wyrównawczy	Razem
1. Fachowcy techniczno - budowlani, wysoko wykwalifikowani na odpowiedzialnych stanowiskach kierowniczych	a) 4.900 b) 4.650		
2. Fachowcy techniczno-budowlani, na stanowiskach kierowniczych, wysoko wykwalifikowani kierownicy administracyjni na odpowiedzialnych stanowiskach	a) 4.400 b) 4.150		
3. Personel inżynieryjno - techniczny (kierownicy mniejszych budów) majstrowie, podmajstrowie kierownicy administracyjni i gospodarczy na odpowiedzialnych stanowiskach (np. główni buchalterzy), zastępcy kierowników administracyjnych i gospodarczych grupy 2	a) 3.950 b) 3.800 c) 3.650		
4. Personel techniczny budowlany na stanowiskach samodzielnych, kierowniczy personel administracyjny i gospodarczy (zastępcy kierowników administracyjnych i gospodarczych grupy 3, inspektorzy, wybitni specjaliści, kontrolerzy itp.)	a) 3.550 b) 3.400 c) 3.250		
5. Wykwalifikowany personel techniczno-budowlany na stanowiskach pomocniczych, personel techniczny nie budowlany na stanowiskach samodzielnych, personel budowlany bez cenzusu na stanowiskach samodzielnych, wykwalifikowany personel administracyjny i gospodarczy na stanowiskach samodzielnych (buchalterzy, bilansiści, kasjerzy główni itp.)	a) 3.150 b) 3.000 c) 2.850		

	Płace zasadnicze	Dodatek wyrównawczy	Razem
6. Młodszy personel techniczno-budowlany na stanowiskach pomocniczych, personel techniczny nie budowl. na stanowiskach pomocniczych, personel bez cenzusu na stanowiskach pomocniczych	a) 2.750 b) 2.600 c) 2.450		
7. Wykwalifikowany personel biurowy na budowie, wysoko wykwalifikowany personel biurowy (buchalterzy, kasjerzy itp.)	a) 2.300 b) 2.200 c) 2.100		
8. Praktykanci techniczni, personel biurowy na budowie i w magazynach. Wykwalifikowany personel biurowy (maszynistki, korespondentki itp.)	a) 2.000 b) 1.850 c) 1.750		
9. Personel biurowy manipulacyjny, personel pomocniczy, praktykanci biurowi	a) 1.700 b) 1.600 c) 1.500 d) 1.400		

Załącznik 2

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Społecznym Przedsiębiorstwem Budowlanym, mającym siedzibę w Warszawie przy ul. Przemysłowej 26 i Stowarzyszeniem Zawodowym Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej, mającym siedzibę w Warszawie przy ul. Widok 22, zwanymi w dalszym ciągu Pracodawcą z jednej strony, a Zarządem Głównym Związku Zawodowego Robotników i Pracowników Przemysłu Budowlanego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, mającym siedzibę w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 72, zwanym w dalszym ciągu Związkiem, z drugiej strony zawarty został w dniu 27 kwietnia 1946 r. układ zbiorowy pracy treści następującej:

Rozdział I.

Cel, zasięg i czas trwania układu.

1. Układ niniejszy określa warunki pracy i płacy robotników i pracowników umysłowych, zatrudnionych w budownictwie lądowym, rzemiośle budowlanym i instalacyjnym, budownictwie mostów i budownictwie wodnym oraz przy składowaniu materiałów budowlanych i ustala związane z pracą i płacą wzajemne zobowiązania stron podpisujących układ. Wspólnym dążeniem stron jest podniesienie jakości produkcji, wzmożenie wydajności pracy i nadanie zakładom pracy, objętym układem, znaczenia twórczych jednostek w działalności gospodarczej Państwa. W tym celu zobowiązuje się Pracodawca oraz Związek bezpośrednio i przez swe Rady Zakładowe okazywać jaknajdalej idące zrozumienie i pomoc we wszystkich planach i propozycjach stron, zmierzających do racjonalizacji pracy, podniesienia poziomu produkcji i kwalifikacji pracowników oraz ustanowienie dyscypliny pracy.

2. Postanowienia niniejszego układu mają moc obowiązującą dla wszystkich zakładów pracy, objętych przez organizacje zawierające układ stron na całym obszarze Rzeczypospolitej.

3. Układ niniejszy zostaje zawarty na okres jednego roku, poczynając od dnia 1 kwietnia 1946 r. do dn. 31 marca 1947 r.

Rozdział II.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników.

4. Przyjmowanie do pracy i zwalnianie z pracy pracowników należy do Pracodawcy lub osób przezeń upoważnionych. Rada Zakładowa powinna w ciągu jednego dnia być zawiadomiona o każdym fakcie przyjęcia pracowników do pracy, lub też zwolnienia ich z pracy. Rada Zakładowa uprawniona jest do przedstawienia Pracodawcy, w terminie trzydniowym od daty otrzymania zawiadomienia o przyjęciu nowego pracownika lub o zwolnieniu z pracy, swoich zastrzeżeń i wnosków. Zastrzeżenia i wnioski Rady Za-

kładowej winny być zgłaszane Pracodawcy na piśmie. Jeżeli sprawa nie będzie przez Pracodawcę w ciągu trzech dni od daty zgłoszenia pisemnych zastrzeżeń załatwiona po myśli wniosków Rady Zakładowej, tej ostatniej służyć będzie prawo przedłożenia sprawy do rozstrzygnięcia Komisji Pojednawczo-Rozjemczej przy właściwym Obwodowym Inspektorze Pracy.

5. Przy przyjmowaniu nowych pracowników Pracodawca i Rada Zakładowa winni dawać przy równych kwalifikacjach, pierwszeństwo członkom Związków Zawodowych, zdemobilizowanym wojskowym, członkom rodzin zmobilizowanych, dawnym pracownikom danego zakładu pracy oraz pracownikom, obarczonym liczną rodziną.

6. Pracownik będący członkiem Zarządu Związku, lub powołany przez Zarząd Związku do wypełnienia zadań o znaczeniu państwowym lub społecznym, może być zwolniony z pracy tylko z ważnych przyczyn lub z winy pracownika — w każdym przypadku za uprzednią zgodą Związku. W razie nieuzgodnienia pomiędzy Pracodawcą a Związkiem, sprawa ulega przekazaniu do Komisji Pojednawczo-Rozjemczej przy właściwym Obwodowym Inspektorze Pracy.

Rozdział III.

Płace.

7. Wynagrodzenie za pracę pracowników umysłowych oparte jest na płacach miesięcznych. Wynagrodzenie za pracę robotników oparte jest na płacy za pracę wykonaną, obliczonej na zasadach akordu lub ryczałtu, a w wypadkach wyjątkowych — na płacy godzinowej.

8. Jeżeli robotnik przy pracy akordowej lub ryczałtowej nie zarobiłby tyle co na dniówkę, ma prawo zażądać sprawdzenia powodów niższego zarobku przy współudziale przedstawiciela Rady Zakładowej. O ile okaże się, że niski zarobek jest wynikiem nieprawidłowego ustalenia lub zastosowania normy lub ryczałtu, to należność za wykonaną robotę należy wypłacić według prawidłowej kalkulacji. O ile okaże się, że niższy zarobek wynika z przyczyn zależnych od Pracodawcy (zła organizacja robót, nieterminowe podawanie materiału, zły gatunek materiału itp.), należność należy wypłacić według stawek godzinowych, z protokólarnym uwidocznieniem przyczyn.

9. Nie można stosować płacy akordowej wobec pracowników młodocianych oraz wobec kobiet, które są zatrudnione przy pracach ciężkich.

10. Tabela płac pracowników fizycznych podana jest w zał. 1, normy wydajności pracy w załączniku 2, system płacy akordowej w załączniku 3, tabela płac pracowników umysłowych w zał. 4.

11. Godzinowe stawki wynagrodzenia za pracę ulegają podwyżce wynoszącej:

a) 10% przy wynagrodzeniu za normalną pracę nocną,

b) 50% przy wynagrodzeniu za pracę w 2-ch pierwszych godzinach nadliczbowych,

c) 100% przy wynagrodzeniu za trzecią i następne godziny nadliczbowe oraz za pracę w dni świąteczne i za pracę w godzinach nadliczbowych, przypadających w porze nocnej.

12. Dla pracowników umysłowych obowiązują powyższe podwyżki wynagrodzenia za godziny nadliczbowe obliczone w stosunku do pensji miesięcznej, przy założeniu, że miesiąc ma 200 godzin roboczych.

13. Czas zużyty w godzinach pracy przez pracownika na leczenie się w Zakładowym Punkcie Sanitarnym będzie wynagradzany narówni z czasem przepracowanym. Za pierwsze 3 dni choroby pracownik otrzymuje od pracodawcy wynagrodzenie dniówkowe na podstawie zaświadczenia Ubezpieczalni Społecznej lub lekarza zakładowego, stwierdzającego niezdolność do pracy.

14. Pracodawca winien zwolnić od obowiązku pracy pracownika powołanego przez Związek do wypełnienia obowiązków o znaczeniu państwowym lub społecznym. Wynagrodzenie za ten okres należy się pracownikowi tylko wówczas, jeżeli za pełnienie tych obowiązków nie pobiera on żadnej płacy lub płacę niższą niż jego przeciętne wynagrodzenie w przedsiębiorstwie (obliczone analogicznie jak za okres urlopowy). W tym ostatnim wypadku pracodawca obowiązany jest do wypłacenia mu różnicy pomiędzy wynagrodzeniem przeciętnym a pobieraną płacą. Należne pracownikowi wynagrodzenie pracodawca wypłacać będzie za pośrednictwem instytucji lub urzędu, w którego dyspozycji pracownik pozostaje. Czas pracy przy wypełnianiu tych obowiązków wlicza się do czasu pracy w przedsiębiorstwie.

15. Powoływanie przez Związek do obowiązków wymienionych w paragrafie poprzednim nie może obciążać pracodawcę ponad 1% ogólnej liczby zatrudnionych pracowników w zakładach pracy, zatrudniających do 500 pracowników, $^3/_4$% w zakładach pracy, zatrudniających od 500 do 1.000 pracowników, $^1/_2$% w zakładach pracy zatrudniających powyżej 1.000 pracowników.

16. Odnośnie terminów dokonywania wypłat wynagrodzeń obowiązują odpowiednie przepisy prawne. Dzień dokonywania wypłat wi-

nien być uzgodniony między Pracodawcą, a Radą Zakładową. Wypłata winna być ukończona w ciągu 1 godziny po ukończeniu pracy. W wypadku przedłużenia wypłaty o dalszą pełną godzinę, czas stracony ponad pierwszą godzinę musi być opłacony według stawek godzinowych. Wypłata pensji miesięcznej dla pracowników umysłowych winna być dokonywana w dwu ratach: do 15-go każdego miesiąca zaliczka w wysokości co najmniej połowy pensji, w końcu miesiąca reszta pensji.

17. Za dokonane wynalazki lub ulepszenia techniczne winny być przyznawane pracownikom nagrody, odpowiadające wartości ulepszeń.

Rozdział IV.

Czas pracy.

18. Normalny czas pracy wynosi bez wliczenia przerw wypoczynkowych, 8 godzin na dzień, w soboty 6 godzin, razem 46 godzin tygodniowo. Zarobki robotników płatnych dniówkowo obliczane są za 48 godzin.

19. Za czas stracony w zakładzie pracy z przyczyn od pracownika niezależnych odpowiada pracodawca, a pracownik z tego tytułu nie może ponieść żadnych strat w zarobkowaniu.

20. Najdłuższy czas nieprzerwanej pracy wynosi 6 godzin. Przerwa pracy na odpoczynek lub posiłek nie powinna być w zasadzie krótsza niż 1 godzina. Skrócenie lub przedłużenie przerwy wymaga uprzedniego uzgodnienia z Radą Zakładową.

21. Czas rozpoczęcia i ukończenia pracy oraz przerwy wypoczynkowej względnie obiadowej ustalony będzie przez Pracodawcę w porozumieniu z Radą Zakładową. W wypadku niemożliwości porozumienia rozstrzyga Obwodowy Inspektor Pracy.

22. W wypadkach nagłych Pracodawca może przedłużyć czas pracy w sposób przewidziany ustawą bez uprzedniego porozumienia z Radą Zakładową, jednak na czas nie dłuższy niż 3 dni. Rada Zakładowa musi być powiadomiona na piśmie o motywach tego zarządzenia.

23. We wszystkich innych wypadkach dla przedłużenia czasu pracy lub prowadzenia pracy w niedzielę lub dzień świąteczny, Pracodawca obowiązany jest niezależnie od uzyskania zezwolenia właściwych Władz uzyskać uprzednio zgodę Rady Zakładowej. Postanowienie to nie dotyczy tych wypadków, gdy ustawa dopuszcza dłuższy czas pracy dla pewnych grup pracowników (np. dozorcy).

Rozdział V.

Urlopy.

24. Do udzielania pracownikom urlopów oraz sposobu wynagradzania za czas urlopowy będą miały zastosowanie postanowienia, obowiązujących ustaw. Za dni urlopowe przy urlopach 8 i 15 dniowych liczy się wyłącznie dni robocze, a przy urlopach miesięcznych kolejno następujące dni kalendarzowe. Zapłata następuje odpowiednio za 8 lub 15 dni lub 1 miesiąc.

25. Pracownicy, którzy z powodu zbyt krótkiego okresu zatrudnienia nie nabyli prawa do urlopu na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, otrzymują w razie zwolnienia z pracy dodatek urlopowy w wysokości 2,65 % od sumy wynagrodzenia za czas przepracowany w danym zakładzie pracy.

Pracownik traci prawo do dodatku urlopowego jeżeli sam rozwiązał umowę pracy lub jeżeli rozwiązanie to nastąpiło z powodów, które pracodawcy dają prawo do rozwiązania umowy o pracę bez uprzedniego wymówienia.

26. Po 10 latach pracy w danym zakładzie pracy robotnikowi przysługuje 1-o miesięczny urlop płatny nieprzerwany.

27. Pracownik nie może zrzec się nabytego prawa do korzystania z urlopu wzamian za wynagrodzenie dodatkowe wypłacone mu przez pracodawcę.

Rozdział VI.

Miejsce, narzędzia pracy, ubrania ochronne.

28. Przyjmując pracownika Pracodawca obowiązany jest wskazać mu miejsce robocze oraz przydzielić narzędzia pracy. Ochronne ubrania Pracodawca obowiązany jest dostarczyć określonym kategoriom robotników. Kategorie robotników i normy określające ilość i jakość ubrań ochronnych oraz czas, na jaki one zostały wydane, zostaną ustalone w drodze porozumienia Pracodawcy z Radą Zakładową. Pracownik odpowiada za całość przydzielonych mu narzędzi pracy i ochronnego ubrania roboczego i winien zwrócić koszt tych przedmiotów, jeżeli uległy one uszkodzeniu lub zniszczeniu z jego winy lub niedbalstwa. Koszt, biorąc pod uwagę czas użytkowania, stopień zużycia narzędzi lub ochronnego ubrania, ustala Pracodawca w porozumieniu z Radą Zakładową.

29. Pracodawca obowiązany jest do wskazania pracownikowi miejsca na przechowanie przydzielonych mu narzędzi pracy, ubrania roboczego i zwierzchniego odzienia.

30. Jeżeli pracownik został przyjęty do pracy z własnymi narzędziami, należy mu się wynagrodzenie za ich zużycie w wysokości rzeczywistej amortyzacji ustalonej przez Pracodawcę i Radę Zakładową.

Rozdział VII.

Świadczenia socjalne.

31. Pracodawca jest obowiązany na żądanie Rady Zakładowej, w zakładach pracy zatrudniających ponad 50 robotników do urządzenia na terenie zakładu stołówki dla pracowników i wydawania im za opłatą po cenie kosztów własnych pożywnych obiadów. Do kosztów własnych nie wolno doliczas kosztów obsługi, opału, lokalu, światła. Kontrolę nad prowadzeniem i kalkulacją kosztów własnych stołówki powierza się Radzie Zakładowej.

32. Pracodawca jest odpowiedzialny za terminowy i prawidłowy rozdział kart żywnościowych, dostarczanych przez państwowe lub samorządowe organa aprowizacyjne pracownikom i członkom ich rodzin. Pracodawca jest zobowiązany do dostarczenia pracownikom i członkom ich rodzin artykułów aprowizacyjnych, należnych im według przysługujących kart aprowizacyjnych. Przydział miesięczny winien być zasadniczo dostarczony w ratach tygodniowych. W wypadkach niedostarczenia aprowizacji za m-c bieżący, pracodawca bezwzględnie obowiązany jest wydać w drugim tygodniu następnego miesiąca zaległe artykuły lub wypłacić równowartość pieniężną niedostarczonych artykułów według cen rynkowych. Cenę rynkową określi pracodawca wespół z przedstawicielami Związku. W każdym tygodniu powinna być wydana normalna porcja chleba. Dla sprawnego i należytego rozdziału artykułów żywnościowych i innych winna być powołana specjalna komórka (konsum, sklep lub komisja aprowizacyjna) pod nadzorem pracodawcy i Związku. Pracownik nabywa prawo do korzystania ze stołówki, jakoteż i artykułów żywnościowych na kartki z dniem przyjęcia go do pracy w ramach ogólnie przyjętych, lub otrzymuje odpowiednie ekwiwalenty.

33. Pracodawca pokrywa za dzieci pracowników opłaty szkolne w wysokości do 50 zł w przedszkolach i szkołach powszechnych i do 200 zł w innych zakładach naukowych na podstawie przedstawionych rachunków, a także opłaty w szkołach dokształcających zawodowo za samych pracowników.

34. Pracownicy, delegowani na roboty pozamiejscowe, otrzymują niezależnie od swych normalnych wynagrodzeń diety i świadczenia ustalone w obowiązujących przepisach dla przemysłu państwowego, a nadto otrzymują oni zwrot kosztów przejazdu do stałego miejsca pracy oraz jednodniowy urlop bezpłatny jeden raz w miesiącu.

35. Pracownikom zamieszkałym w odległości ponad 6 km od miejsca pracy Pracodawca zwraca rzeczywiste koszty przejazdu według najniższej dostępnej dla nich taryfy publicznych środków lokomocji.

36. Ochronna odzież, wydana pracownikom, winna być prana i reperowana na koszt Pracodawcy.

37. Pracodawca obowiązany jest do zaprenumerowania przynajmniej jednej gazety codziennej oraz organu Komisji Centralnej Związków Zawodowych, a Rada Zakładowa obowiązana jest wywiesić je w widocznym miejscu i dostępnym dla umożliwienia pracownikom korzystania z nich w przerwie obiadowej.

38. Pracodawca winien oddać do dyspozycji Związku lub Rady Zakładowej odpowiedni lokal na świetlicę dla pracowników.

39. W przedsiębiorstwach zatrudniających ponad 100 robotników Pracodawca za zgodą robotników obowiązany jest na żądanie Związku bezpłatnie potrącić od członków Związku i wpłacić do Kasy Związku składki członkowskie w wysokości 1% zarobków brutto.

40. Zarządy Okręgowe Związku Zawodowego zadeklarują 1 godzinę pracy tygodniowo wszystkich pracowników na rzecz Społecznego Funduszu Budowlanego. Deklaracje te zostaną ujęte w formę protokółów Komisji, o których mowa w p. 58, 59, 60. Pracodawca zobowiązuje się zarobek pracowników z tytułu powyższej deklaracji w wysokości 2% wynagrodzenia brutto wpłacić niezwłocznie na rzecz Społecznego Funduszu Budowlanego. Pracodawca zobowiązuje się z własnych funduszów przedsiębiorstwa wpłacić na rzecz Społecznego Funduszu Budowlanego taką samą sumę, jaka zosała wpłacona przez pracowników.

41. Dla pewnych kategorii pracowników, których prace zostały uznane przez Inspekcję Pracy za szkodliwe dla zdrowia, obowiązany jest pracodawca dostarczyć codziennie pół litra mleka, które pracownik musi na miejscu skonsumować.

42. W razie spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem przy pracy śmierci pracownika pracodawca wypłaci rodzinie pracownika, będącej na jego utrzymaniu, zasiłek w wysokości 3-miesięcznych zarobków, nadto o ile pracownik pracował w danym przedsiębiorstwie więcej niż 3 lata — za każdy przepracowany rok zasiłek w wysokości 1-miesięcznych zarobków.

Rozdział VIII.

Dyscyplina pracy.

43. Pracodawca jest obowiązany w ciągu 2-ch tygodni od zawarcia niniejszego układu opracować i uzgodnić ze Związkiem regula-

min pracy, zatwierdzić w Inspekcji Pracy, wydrukować i wywiesić na widocznym miejscu dla umożliwienia pracownikom zapoznania się z jego treścią.

44. Pracodawca ma prawo w wypadku, gdy praca przydzielona pracownikowi nie wypełnia całkowicie jego dnia roboczego, dać mu dodatkową pracę, możliwie odpowiadającą jego kwalifikacjom a wyjątkowo i inną z utrzymaniem jego poprzedniej płacy.

45. Do czasu wydania regulaminu pracy przewidzianego w par. 43 zawierającego w tej mierze bardziej szczegółowe przepisy, pracodawca w porozumieniu z Radą Zakładową, będzie miał prawo nakładania kar na pracowników, dopuszczających się przewinień, które przynoszą szkodę Zakładowi lub uniemożliwiają normalny tryb pracy.
Do tych przewinień należy:

a) złe lub niedbałe wykonanie roboty oraz psucie podczas pracy materiału, odzieży ochronnej, narzędzi i maszyn wskutek niedbalstwa,
b) nieprzybycie do pracy, spóźnienie się do pracy lub samowolne opuszczenie miejsca pracy w ciągu dnia roboczego bez uzasadnionej przyczyny,
c) przybycie do pracy lub znajdowanie się przy pracy w stanie nietrzeźwym
d) nieprzestrzeganie wydanych przez Pracodawcę przepisów o bezpieczeństwie lub nieostrożność przy obchodzeniu się z ogniem, światłem itp.
e) nieuzasadniona odmowa pracy, względnie odmowa wykonania pracy dodatkowej,
f) niewłaściwe zachowanie się w stosunku do Władz Przedsiębiorstwa.

46. Karami są:

a) upomnienie,
b) upomnienie z podaniem do wiadomości wszystkich pracowników,
c) nagany z ostrzeżeniem, że w wypadku powtórzenia się przekroczenia pracownik będzie zwolniony z pracy,
d) zwolnienie z pracy.

Pracownikowi, na którego nałożono karę, służy prawo odwołania się do Związku. W wypadku nieuzgodnienia stanowiska Związku i Pracodawcy, sprawa na wniosek jednej ze stron ulega rozpatrzeniu przez Obwodowego Inspektora Pracy.

Rozdział IX.

Ochrona i higiena pracy.

47. Pracodawca obowiązany jest urządzić punkt sanitarny obsługiwany przynajmniej przez jedną osobę odpowiednio przeszkoloną, w zakładach lub na budowach zatrudniających więcej niż 100 pracowników. Punkt sanitarny winien posiadać apteczkę i być zaopatrzony we wszystkie środki do udzielenia pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach przy pracy.

48. Na wszystkich budowach winny znajdować się naczynia z przegotowaną wodą do picia oraz pewna ilość garnuszków, tudzież urządzenia do ich płukania.

49. Płace mężczyzn i kobiet wykonywujących jedne i te same obowiązki są jednakowe.

Rozdział X.

Postanowienia końcowe.

50. Rada Zakładowa w zakresie niniejszego układu stanowi najniższe ogniwo w organizacji Związku i ma prawo regulowania spraw pracowników swego odcinka w imieniu Związku.

51. Spory między uczestnikami układu niniejszego w przedmiotach układem tym objętych rozstrzygane będą przez Komisje Mieszane przewidziane w p. 58, 59 i 60 niniejszego układu.

52. Pracodawca jest zobowiązany do zaopatrzenia Rady Zakładowej w egzemplarze niniejszego układu zbiorowego w ilości 1 egzemplarz na każdych 25 zatrudnionych.

53. Pracodawca winien zobowiązać swoich podprzedsiębiorców do przestrzegania całości niniejszego układu zbiorowego.

54. Do niniejszego układu zbiorowego pracy dołączono 4 (cztery) załączniki, stanowiące integralną część układu.

55. Członkowie Dyrekcji przedsiębiorstw nie są pracownikami w rozumieniu przepisów niniejszego układu.

56. Wszystkie przewidziane niniejszym układem warunki winny być wprowadzone w życie najdalej w ciągu 2-ch tygodni, o ile chodzi o pracowników płatnych dniówkowo lub w ciągu 1 miesiąca, o ile chodzi o pracowników płatnych miesięcznie, od daty wprowadzenia w życie układu.

57. W przedsiębiorstwach, w których po dniu 1 kwietnia 1946 r., uległy zawieszeniu świadczenia na rzecz pracowników, przewidziane w poprzednim układzie zbiorowym wynagrodzenia pracowników winny być od daty zawieszenia świadczeń uregulowane według zasad układu niniejszego. Jeżeli jednak do chwili wprowadzenia w życie układu niniejszego respektowane były w całości postanowienia układu poprzedniego dokonane obrachunki nie podlegają rewizji.

Rozdział XI.

Postanowienia specjalne.

58. We wszystkich miastach wojewódzkich zostaną powołane do życia Wojewódzkie Komisje Mieszane w składzie następującym: przedstawiciel Związku Zawodowego Pracowników Budowlanych, przedstawiciel Wojewódzkiego Zrzeszenia Przedsiębiorstw Budowlanych, przedstawiciel S.P.B., przedstawiciel prywatn. przeds. budowl., przedstawiciel Wojewódzkiego Wydziału Odbudowy, przedstawiciel Okr. Insp. Pracy. Komisję zwołuje i przewodniczy przedstawiciel Wojewódzkiego Wydziału Odbudowy.

59. Dla m. Łodzi i wybrzeża morskiego (Gdańsk i pow. Gdański, Gdynia i powiat Morski), zostaną powołane Lokalne Komisje Mieszane w takim samym składzie z tym, że do Komisji Lokalnej w mieście Łodzi wchodzi zamiast przedstawiciela Wojew. Wydz. Odb., przedstawiciel Wydziału Odbudowy Województwa Grodzkiego, a w Gdańsku przedstawiciel Gdańskiej Dyrekcji Odbudowy.

60. W Warszawie zostanie powołana do życia Centralna Komisja Mieszana w składzie następującym: przedstawiciel Związku Zawodowego Robotników Budowlanych, przedstawiciel Centralnego Zarządu Zrzeszeń Przedsiębiorstw Budowlanych, przedstawiciel S.P.B., przedstawiciel Stowarzyszenia Zawodowego Przemysłowców Budowlanych, przedstawiciel Ministerstwa Odbudowy i przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Komisję zwołuje i przewodniczy przedstawiciel Ministerstwa Odbudowy.

61. Wojewódzkie i Lokalne Komisje Mieszane zostają powołane w celu:

1) rozstrzygania sporów wymienionych w p. 51 niniejszego układu;

2) sporządzania protokułów w przedmiocie świadczeń pracowników i pracodawców na rzecz Społecznego Funduszu Budowlanego;

3) określania wysokości spółczynników wyrównawczych do płac gotówkowych p. 63 i 64 niniejszego układu);

62. Centralna Komisja Mieszana w Warszawie zostaje powołana w celu:

1) rozstrzygania sporów wymienionych w p. 51 nin. układu, powstałych na terenie Warszawy;

2) sporządzania protokułów w przedmiocie świadczeń na terenie Warszawy pracowników i pracodawców na rzecz Społecznego Funduszu Budowlanego;

3) określania dla terenu Warszawy wysokości spółczynników wyrównawczych do płac gotówkowych (p. 63 i 64 nin. układu), oraz wysokości dodatku stołecznego;

4) rozstrzygania sprzeciwów wniesionych od uchwał Wojewódzkich i Lokalnych Komisji Mieszanych.

63. O ile w poszczególnych miejscowościach lub okręgach, ze względu na warunki lokalne oraz rozdrobnienie przemysłu budowlanego nie będą mogły być zrealizowane świadczenia i naturalia określone w p.p. 32, 33, 35 niniejszego układu, przewidziane w p. 60, 61 i 62 nin. układu Komisje Mieszane zostają uprawnione do powzięcia uchwały o zastąpieniu tych świadczeń dodatkiem wyrównawczym do płac określonych w tabeli płac gotówkowych (zał. 1 i 4 do nin. układu).

64. Dodatek wyrównawczy otrzymuje się drogą pomnożenia odpowiedniej płacy określonej tabelą płac (zał. 1 i 4) przez spółczynnik wyrównawczy.

Komisje mieszane ustalają wysokość spółczynnika wyrównawczego, opierając się na stosunkach lokalnych, a w szczególności warunkach aprowizacyjnych, mieszkaniowych, wysokości i rozpiętości płac rynkowych w sezonie ubiegłym. Komisje mogą ustalać różne spółczynniki dla poszczególnych kategorii płac.

Komisja Mieszana ustali wysokość spółczynnika wyrównawczego w ten sposób, aby płace wraz z dodatkiem wyrównawczym w żadnym razie nie były wyższe od realnych płac rynkowych ukształtowanych w ubiegłym sezonie budowlanym dla danego okręgu względnie miejscowości.

65. Komisja Mieszana na wniosek jednego z uczestników układu, zgłoszony nie później jak na 1 miesiąc przed upływem kwartału ma prawo poddania rewizji wysokości spółczynnika wyrównawczego. Decyzja Komisji Mieszanej w tym przedmiocie wymaga zatwierdzenia Centralnej Komisji Mieszanej.

66. Każdemu z członków Wojewódzkiej i Lokalnej Komisji Mieszanej przysługuje prawo sprzeciwu przeciwko uchwałom Komisji.

Sprzeciw winien być wniesiony z odpowiednim uzasadnieniem na piśmie w terminie tygodniowym do Centralnej Komisji Mieszanej, za pośrednictwem właściwej Komisji Mieszanej.

67. Uchwały Centralnej Komisji Mieszanej zapadają zwykłą większością głosów.

68. Prawomocne uchwały Komisji Mieszanych stanowią integralną część układu niniejszego.

Za Związek Zawodowy Robotników i Pracowników Przemysłu Budowlanego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów:

(—) Mleczko
(—) Kurzela
(—) O. Vieweger
(Pieczęć Związku Zawodowego)

Za Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane:

(pieczęć S. P. B.)
(—) W. Skoczek
(—) L. Wudzki

Za Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej:

(pieczęć Stow. Zaw. Przem. Bud.)
(—) B. Szybalski
(—) inż. M. Cudny

Załącznik 1.
do układu zbiorow. pracy

TABELA PŁAC GOTÓWKOWYCH PRACOWNIKÓW FIZYCZNYCH

1. Stawki godzinowe pracowników fizycznych

	Kategoria pracowników	Grupa	Stawki godzinowe
1.	Przodownicy	24	10,
2.	Rzemieślnicy I kat.	22	9,60
3.	Rzemieślnicy II kat.	18	8,30
4.	Pomoc fachowa rzemieślnicza, pracownicy i uczniowie w III roku nauki	12	5,60
5.	Robotnicy budowlani	9-10	4,50-4,80
6.	Robotnicy lżej pracujący (np. czyszczenie cegły, lżejsze roboty placowe i magazynowe, plantowanie i tp.) oraz uczniowie w II roku nauki	8	4,20
7.	Uczniowie w I roku nauki	6	3,70

2. Do powyższych stawek dolicza się 30% dodatku sezonowego.

3. Za pracę w wodzie, ciężkim błocie, prace w zamkniętych pomieszczeniach w temperaturze ponad 28° (dla robót przemysłowych), prace na wysokości ponad 15 metrów bez stropów, szalowań lub pomostów poniżej, prace na jezdni ulic podczas silnego ruchu, prace na rusztowaniach nad wodą, prace przy robotach rozbiórkowych na wysokości ponad 8 metrów w budynkach bez stropów i rusztowań dolicza się dodatek 25%.

Za roboty szamotowe, kotłowe, a także roboty wewnątrz ciasnych szybów i kanałów dolicza się dodatek 10%.

Za roboty na kominach fabrycznych, konstrukcjach wieżowych, rusztowaniach wiszących oraz prace przy robotach rozbiórkowych na wysokości ponad 15 metrów w budynkach bez stropów i rusztowań dolicza się 50% dodatku.

Za roboty sztukatorskie i rzeźbiarsko-kamieniarskie wykonane przez specjalistów sztukatorów, ceramicznych, gipsowych i kamieniarzy obowiązuje dodatek w wysokości 40%.

Powyższe dodatki należy liczyć od pełnej stawki za godzinę, a przy zarobkach akordowych lub premiowych do całej sumy wynagrodzenia akordowego lub premiowego.

Załącznik 2.
do układu zbiorow. pracy

WYKAZ
norm wydajności pracy.

1. Przyjęto jako normy podstawowe wydajności pracy w Przemyśle Budowlanym podstawy analityczne robót budowlanych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ustalając stopień wydajności w stosunku do poszczególnych działów, jak następuje:

A.	Roboty ziemne	90%
B.	Roboty betonowe i żelbetowe	90%
C.	Zaprawy	90%
D.	Roboty murarskie	90%
E.	Roboty tynkarskie	90%
F.	Roboty ciesielskie	90%
G.	Roboty posadzkarskie i stolarskie	90%
H.	Roboty dekarskie i blacharskie	90%
I.	Roboty ślusarskie i kowalskie	90%
J.	Roboty spawalnicze	100%
K.	Roboty malarskie i tapeciarskie	110%
L.	Zabezp. przeciw grzyb. i odgrzyb.	100%
Ł.	Roboty zduńskie	90%
M.	Roboty szklarskie	200%
N.	Roboty kolejowe	Normy Tor
O.	Roboty mostowe	- -
P.	Roboty drogowe	- -
R.	Roboty wodne	- -
S.	Roboty zbiorowe	Min. Spr. Wewn.
T.	Roboty remontowe	- - -
U.	Roboty instal. ogrz. i wod.-kan.	czasowe wykon. robót wyd. SPB. czerwiec i lipiec 1945 z zastosowaniem mnożnika 1,1.

2. Pracodawca jest obowiązany do stałego uzupełnienia norm, nieobjętych powyższym wykazem w porozumieniu ze Związkiem lub w sprawach lokalnych z Radą Zakładową.

3. W wypadku wydania nowych norm wykonania robót przez P.K.N. lub inną instytucję urzędową, strony przystąpią niezwłocznie do zrewidowania niniejszych podstaw wydajności, wypowiadając w odpowiednim terminie niniejszy załącznik do Układu Zbiorowego.

Załącznik 3.
do układu zbiorow. pracy.

WYTYCZNE DLA OBLICZANIA WYNAGRODZEŃ AKORDOWYCH.

1. Wynagrodzenie akordowe opiera się na płacy za jednostkę (mtr.², sztuka itp.) wykonanej roboty lub na zapłacie ryczałtowej.
2. Zapłata akordowa obliczana jest w ten sposób: ilość czasu potrzebna na wykonanie jednostki według norm, jak w załączniku 2 pomnożoną przez stawkę godzinową jak w zał. 1. O ile dany rodzaj pracy jest wykonywany przez robotników 2-ch różnych kategorii, dla obliczenia cen akordu należy przyjąć stawkę godzinową wyższej kategorii. Np. wszystkie roboty murarskie winny być obliczane według stawki I kategorii choćby wykonywali je murarze II kat.
3. W wypadku absolutnej niemożliwości ustalenia ceny akordowej ze względu na trudności pomiarowe (reperacje, poprawki i t. p.) powinny być ustalone ryczałty.

   Podstawą dla ustalenia ryczałtu powinien być przewidywany czas roboty pomnożony przez stawkę godzinową.
4. Przed rozpoczęciem pracy pracownik lub zespół powinien być poinformowany na piśmie, ile wynosi zapłata za jednostkę lub całość roboty, która ma być wykonana.
5. Sposób obliczania akordu lub ryczałtu oraz obmiar wykonanych robót winien być dokonywany w sposób prawidłowy i sumienny. Pracownicy obowiązani są do starannego i fachowego wykonania zleconych robót. W wypadku stwierdzenia usterek, powstałych z winy pracownika, pracodawca ma prawo zażądać poprawienia ich bez oddzielnej dopłaty.
6. Płaca dniówkowa może być stosowana tylko wyjątkowo.
7. Wyróżniającym się jednostkom lub zespołom mogą być przyznawane nagrody specjalne w postaci bezpłatnych wczasów, urlopów dodatkowych i t. p. Jako podstawę do wynagrodzenia dodatkowego należy brać przede wszystkiem:

   1) przedterminowość wykonywania robót,

   2) staranność wykonywania robót,

   3) oszczędne zużycie materiałów.
8. W wypadku wątpliwości przy zaszeregowaniu pracowników do odpowiedniej kategorii płac rozstrzyga Komisja Kwalifikacyjna, złożona z przedstawiciela Związku i przedstawicieli stron zainteresowanych.
9. Punkty 7 i 8 niniejszego załącznika odnoszą się zarówno do pracowników fizycznych jak i umysłowych.

Załącznik 4.
do układu zbiorow. pracy

Tabela płac pracowników umysłowych.

	Płace miesięczne	
1. Fachowcy techniczno - budowlani, wysoko wykwalifikowani na odpowiedzialnych stanowiskach kierowniczych	a) 4.900 b) 4.650	
2. Fachowcy techniczno-budowlani, na stanowiskach kierowniczych, wysoko wykwalifikowani kierownicy administracyjni na odpowiedzialnych stanowiskach	a) 4.400 b) 4.150	
3. Personel inżynieryjno - techniczny (kierownicy mniejszych budów) majstrowie, podmajstrowie, kierownicy administracyjni i gospodarczy na odpowiedzialnych stanowiskach (np. główni buchalterzy, zastępcy kierowników administracyjnych i gospodarczych grupy 2)	a) 3.950 b) 3.800 c) 3.650	
4. Personel techniczny budowlany na stanowiskach samodzielnych, kierowniczy personel administracyjny i gospodarczy (zastępcy kierowników administracyjnych i gospodarczych grupy 3, inspektorzy, wybitni specjaliści, kontrolerzy itp.)	a) 3.550 b) 3.400 c) 3.250	

	Płaca miesięczna	
5. Wykwalifikowany personel techniczno-budowlany na stanowiskach pomocniczych, personel techniczny nie budowlany na stanowiskach samodzielnych, personel budowlany bez cenzusu na stanowiskach samodzielnych, wykwalifikowany personel administracyjny i gospodarczy na stanowiskach samodzielnych (buchalterzy, bilansiści, kasjerzy główni itp.)	a) 3.150 b) 3.000 c) 2.850	
6. Młodszy personel techniczno-budowlany na stanowiskach pomocniczych, personel techniczny nie budowl. na stanowiskach pomocniczych, personel bez cenzusu na stanowiskach pomocniczych	a) 2.750 b) 2.600 c) 2.450	
7. Wykwalifikowany personel biurowy na budowie, wysoko wykwalifikowany personel biurowy (buchalterzy, kasjerzy itp.)	a) 2.300 b) 2.200 c) 2.100	
8. Praktykanci techniczni, personel biurowy na budowie i w magazynach. Wykwalifikowany personel biurowy (maszynistki, korespondentki itp.)	a) 2.000 b) 1.850 c) 1.750	
9. Personel biurowy manipulacyjny, personel pomocniczy praktykanci biurowi.	a) 1.700 b) 1.600 c) 1.500 d) 1.400	

48

OKÓLNIK Nr 11

z dnia 22 maja 1946 r.

w sprawie Komisyj odznaczeniowych oraz trybu postępowania przy przedstawianiu do odznaczeń.

(L. dz. I—2551/Pers./46).

Do Ob. Ob.
Dyrektorów Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego oraz Dyrektorów Dyrekcyj Odbudowy.

Ministerstwo Odbudowy przesyła do wiadomości i przestrzegania następującą uchwałę Prezydium Krajowej Rady Narodowej z dnia 5 kwietnia 1946 r. zakomunikowaną pismem Biura Prezydialnego tejże Rady Nr 5500 z dnia 9 kwietnia 1946 r.

Uchwała
Prezydium Krajowej Rady Narodowej

z dnia 5 kwietnia 1946 r.

w sprawie powołania Komisji Odznaczeniowych oraz trybu postępowania przy przedstawianiu do odznaczeń.

1.

Powołuje się Główną Komisję Odznaczeniową przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej, oraz Wojewódzkie Komisje Odznaczeniowe przy Prezydiach Wojewódzkich Rad Narodowych.

Przewodniczącego oraz Członków Głównej Komisji Odznaczeniowej mianuje Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

2.

Główna Komisja Odznaczeniowa przy Prezydium KRN jest centralnym organem opiniodawczym i wnioskodawczym w sprawach przepisów o orderach i odznaczeniach oraz trybie ich nadawania, a także w sprawach opiniowania indywidualnych wniosków odznaczeniowych przed przedstawieniem ich do decyzji Prezydium K. R. N.

3.

Przy Głównej Komisji Odznaczeniowej powołuje się Komisję Techniczną w składzie ustalonym przez Przewodniczącego Głównej Komisji Odznaczeniowej w porozumieniu z Dyrekto-

rem Biura Prezydialnego Krajowej Rady Narodowej.

4.

Do zakresu działania Komisji Technicznej należy wstępne badanie wniosków odznaczeniowych, a zwłaszcza wypowiadanie się co do rodzaju względnie klasy odznaczenia, jak również wydawanie opinii w przedmiocie istniejących lub projektowanych przepisów o odznaczeniach.

Komisja Techniczna opinie swe przedkłada Głównej Komisji Odznaczeniowej.

5.

W skład Wojewódzkich Komisji Odznaczeniowych wchodzą:

a) Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej, jako Przewodniczący Komisji, oraz 2 delegowanych członków Rady;

b) delegat Międzypartyjnej Komisji Porozumiewawczej;

c) dokooptowani przedstawiciele Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację, oraz Związków Zawodowych i organizacji społecznych i kulturalnych — w ogólnej ilości nie więcej niż trzy osoby.

6.

Skład Wojewódzkiej Komisji Odznaczeniowej podlega zatwierdzeniu przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej po wysłuchaniu opinii Głównej Komisji Odznaczeniowej.

7.

Wojewódzka Komisja Odznaczeniowa działa w granicach właściwości terytorialnej odnośnej Wojewódzkiej Rady Narodowej i powołana jest do rozpoznania wniosków o odznaczenie osób, zamieszkałych na tym terenie.

8.

Wojewódzka Komisja Odznaczeniowa rozpoznaje wnioski odznaczeniowe, przedstawione przez:

a) Prezydia Powiatowych Rad Narodowych,

b) powiatowe władze partii politycznych,

c) powiatowe zarządy organizacji społecznych i związków zawodowych,

d) kierowników władz i urzędów niezespolonych II — instancji — odnośnie funkcjonariuszy i pracowników I—instancji tych władz i urzędów,

e) wojewodów — odnośnie funkcjonariuszy i pracowników władz administracji ogólnej I i II — instancji.

9.

Wojewódzka Komisja Odznaczeniowa rozpoznaje wnioski odznaczeniowe, tak pod względem formalnym, jak i merytorycznym.

W wyniku rozpoznania Wojewódzka Komisja Odznaczeniowa bądź odrzuca wniosek, bądź też przekazuje go wraz z odpowiednim umotywowaniem do Biura Prezydialnego KRN dla dalszego postępowania.

10.

Wnioski odznaczeniowe za działalność konspiracyjną w czasie okupacji, o ile w myśl paragrafu 8 należą do właściwości Wojewódzkiej Komisji Odznaczeniowej, winny być — niezależnie od właściwego wnioskodawcy — zaopiniowane przez okręgowe i centralne władze Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację, zaś w odniesieniu do osób, będących członkami partii politycznych — również przez władze odnośnej partii.

11.

Wnioski odznaczeniowe, dotyczące funkcjonariuszów Bezpieczeństwa Publicznego oraz Milicji Obywatelskiej, o ile w myśl paragrafu 8 są rozpoznawane przez Wojewódzką Komisję Odznaczeniową, winny być — niezależnie od tego, czy związane są, czy nie, z obecnie wykonywaną przez tych funkcjonariuszy służbą — przekazywane do Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego względnie Głównej Komendy Milicji Obywatelskiej.

12.

Z właściwości Wojewódzkich Komisji Odznaczeniowych jest wyłączone rozpatrywanie wniosków o odznaczenie:

a) przewodniczącego oraz członków Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej,

b) członków okręgowych władz partii politycznych,

c) członków okręgowych zarządów organizacji społecznych i związków zawodowych,

d) kierowników i funkcjonariuszy władz i urzędów niezespolonych II instancji,

e) wojewodów.

13.

Wnioski odznaczeniowe, dotyczące osób, wymienionych w paragrafie 12 winny być kierowane bezpośrednio do Biura Prezydialnego Krajowej Rady Narodowej przez:

1) właściwe władze centralne partii — jeśli idzie o wnioski dotyczące osób, wymienionych pod lit. b) powyższego artykułu,

2) właściwe zarządy centralne organizacji społecznych i związków zawodowych — jeśli idzie o wnioski, dotyczące osób, wymienionych pod lit. c),

3) właściwych ministrów — jeśli idzie o wnioski, dotyczące osób, wymienionych pod lit. d) oraz innych osób, szczególnie zasłużonych w zakresie danego resortu,

4) Prezesa Rady Ministrów—jeśli idzie o wnioski odznaczeniowe dotyczące wojewodów, ministrów, oraz innych kierowników centralnych władz państwowych.

14.

Postanowienia paragrafu 10 stosują się z odpowiednimi zmianami do wniosków odznaczeniowych, kierowanych bezpośrednio do Biura Prezydialnego Krajowej Rady Narodowej (paragraf 13).

W wykonaniu powyższej uchwały Ministerstwo Odbudowy wyjaśnia i zarządza co następuje:

W sprawach odznaczeń funkcjonariuszów Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego i Dyrekcyj Odbudowy, jako Urz. II inst. niezespolonych i nieposiadających I instancyj, mają zastosowanie postanowienia punktów 12 i 13 Uchwały, ewent. też w myśl punktu 14 tejże uchwały z odpowiednimi zmianami również postanowienia punktu 10 uchwały.

W rozumieniu tych przepisów wnioski o odznaczenia funkcjonariuszów należy przesyłać Ministerstwu Odbudowy — bez potrzeby uzgadniania z Wojewódzką Komisją Odznaczeniową, przy czym jeśli chodzi o wnioski odznaczeniowe za działalność konspiracyjną w okresie okupacji, które odnośnie do funkcjonariusza muszą być również przedstawione Ministerstwu, to wymagają one uprzedniego zaopiniowania przez okręgowe i centralne władze Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację, a w odniesieniu do funkcjonariuszów, którzy są członkami partii politycznych, również przez władze odnośnych partii.

Wnioski o odznaczenia należy przesyłać w każdym wypadku w 2 egzemplarzach z dołączeniem wykazu, sporządzonych ściśle według załączonych wzorów.

Dyrektor Gabinetu Ministra:
Ludomir Kaczmarkiewicz

2 zał.

Załącznik 1

W N I O S E K

o odznaczenie

(wymienić rodzaj i klasę odznaczenia)

1. Nazwisko i imię .... 2. Pseudo ....

3. Nazwiska z poprzednich małżeństw i rodowe

4. Imię ojca .... 5. Imię i nazwisko matki ....

6. Miejsce i dokładna data urodzenia

7. Adres przedstawionego do odznaczenia (wzgl. jego rodziny)

8. Narodowość .... 9. Przynależność państwowa ....

10. Zawód cywilny ....

11. Obecnie zajmowane stanowisko (tytuł urzędowy, stopień wojskowy)

12. Miejsce zatrudnienia ....

13. Udział w walkach z Niemcami (gdzie i kiedy) ....

14. Jak długo służył w armii polskiej i innych armiach ....

15. Czy był ranny (kiedy i gdzie) ....

16. Obecna praca społeczna ....

17. Przynależność partyjna ....

18. Posiadane odznaczenia (za jakie zasługi, przez kogo i kiedy nadane) ....

....

....

19. Kto podaje do odznaczenia ....

20. Uzasadnienie wniosku (krótkie opisanie osobistego czynu bojowego lub zasługi, z podaniem daty i miejscowości, ponadto w stosunku do uczestników walki zbrojnej w okresie konspiracji — podpisy 2-ch świadków).

....
Miejsce i data

Podpis ....
Nazwisko i imię, stanowisko i adres opiniodawcy.

Pieczęć:

Wniosek Woj. Rady Narodowej (organizacji, władzy centralnej)

....
Miejsce i data

Podpis ....
Nazwisko i imię, stanowisko, adres

Pieczęć:

....

Opinia Głównej Komisji Odznaczeniowej

Data

Podpisy

....

UWAGA: Wszystkie rubryki wniosku należy wypełnić czytelnie i o ile możności pismem maszynowym, w przeciwnym razie wnioski pozostaną bez rozpatrzenia

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA

Załącznik 2

w ....

WYKAZ IMIENNY KANDYDATÓW PROPONOWANYCH DO ODZNACZEŃ

za zasługi ....

L. p.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Zajmowane stanowisko (tyt. służ.)	Rodzaj i klasa prop. odzn.	Za jakie zasługi

UWAGA: Nazwiska wpisywać według hierarchii odznaczeń, w tym wg rodzajów odznaczeń, w tym wg klas, a w klasach w porządku alfabetycznym.

49

OKÓLNIK Nr 12

z dnia 23 maja 1946 r.

w sprawie kontroli obsady stanowisk i etatów, oraz kontroli kredytu i wydatków osobowych.

(L. dz. I. Pers./2587/46)

Do

wszystkich Urzędów Wojewódzkich (Wydziały Odbudowy), Regionalnych Urzędów Planowania Przestrzennego i Dyrekcyj Odbudowy.

Celem zaprowadzenia stałej ewidencji w sprawach osobowych personelu zatrudnionego z etatu Ministerstwa Odbudowy i kontroli wydatków osobowych, zarządzam co następuje:

Należy założyć z dniem 10 czerwca 1946 r. i odtąd prowadzić aktualnie dla celów własnych i Ministerstwa Odbudowy następujące wykazy:

1. wykaz imienny obsady stanowisk i etatów oraz indywidualnych wypłat wynagrodzen a z § 1 budżetu (Wykaz A).
2. kontrolę obsady ilościowej etatów (Wykaz B).
3. kontrolę kredytu i wydatków osobowych z § 1 budżetu (Wykaz C).
4. wykaz zmian ruchu służbowego.

Wykaz A należy przesyłać w terminach kwartalnych według stanu na dzień ostatni kwartału z takim wyliczeniem, aby wpłynął do Ministerstwa Odbudowy (Wydziału Personalnego) najpóźniej dnia 5.VII, 5.X, 5.I, 5.IV. Pierwszy wykaz A należy przysłać według stanu z dnia 10 czerwca 1946 r. najpóźniej do dnia 15 czerwca 1946.

Następny wykaz A należy przesłać dopiero w terminie 5.X.1946 r. i odtąd przestrzegać wyżej podane terminy kwartalne.

Wykazy B. C. i D. należy przesyłać co miesiąc najpóźniej dnia 1 każdego miesiąca. Pierwsze wykazy B., C. i D. należy przesłać łącznie z wykazem A., a więc w terminie do dnia 15 czerwca 1946 r.

Wszystkie wykazy przesyłać należy w 4-ch egzemplarzach.

Nadto w terminach 5.VII, 5.X. 5.I, 5.IV należy przesyłać również w 4 egzemplarzach aktualny wykaz pracowników, opłacanych z kredytów rzeczowych i z kredytów majątkowych, z podaniem § budżetu, z którego są opłacani, wysokości wypłacanego miesięcznie każdemu pracownikowi ryczałtowego wynagrodzenia jakoteż krótkiego uzasadnienia zatrudnienia (wykaz E). Pierwszy wykaz należy nadesłać w terminie 15 czerwca 1946 r., następny w terminie 5.X.

Równocześnie uchylam, jako nieaktualny, okólnik Nr 20 z dnia 17 sierpnia 1945 r. w sprawie składu osobowego państwowej służby budowlanej II i I instancji (Dz. Urz. M. Odb. Nr 1, poz. 27).

Zał.

Za Ministra:
J. Żakowski
Podsekretarz Stanu.

margines

Załącznik 1.

(Urząd)

A. Wykaz imienny obsady stanowisk i etatów oraz indywidualnych wypłat wynagrodzeń z § 1 budżetu na dzień (ostatni kwartału) 1946 r.

Nr kol.	Nazwisko i imię	Rok urodz.	Stanowisko (tytuł)	Określenie czynności jakie ma obowiązek wykonywać	Wykształcenie	Charakter. stos. sł.	Gr. uposaż.	Uposażenie wzgl. wynagrodzenie					Suma wynagrodzenia
								Ryczałt	Upos. zas. z dod. wojen.	Dod. funk. z dod. wojen.	Dod. rodz. (ilość osób)	Dod. zachod.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

ad) 1) Ilość wpisanych pozycji musi być zgodna z sumą pozycji w rubrykach 8 i 9.

„ 4) Oznacza stanowisko według nominacji lub umowy w skrócie, np. n. w. (naczelnik Wydziału), rad. (radca), ref. (referendarz), pref. (podreferendarz), rej. (rejestrator), kanc. (kancelista), woź. (woźny), itp.

„ 5) Czynności określać zwięźle, np. Kier. Wydz. (Kierownictwo Wydziału), referat grobownictwa itp.

„ 6) Oznaczać: n: (niższe), śr. t. (średnie techn.), śr. o. (średnie ogólne), wt. (wyższe techn:), wpr. (wyższe prawnicze), w. i. (wyższe inne).

„ 7) Oznaczać: pr. (prowizoryczny), st. (stały), k. (kontraktowy).

„ 8) Podać grupę, według której wypłacone jest wynagrodzenie:

„ 9) Podać całkowite wynagrodzenie, o ile ustalone jest kwotą ryczałtową.

„ 14) Kwota w tej rubryce stanowi sumę wydatków w rubrykach 10 — 13 wzgl. równa się kwocie wykazanej w rubryce 9.

UWAGA: a) Kolejność obsady należy podawać w porządku komórek organizacyjnych urzędu, które należy wymienić. Jeśli chodzi o Wydziały Odbudowy i referaty budowlane w starostwach, to należy wykazać w ten sposób oddzielnie obsadę Wydziału i oddzielnie obsadę Starostw;

b) rubryki 9—14 należy podsumować.

Załącznik 2.

(Urząd)

B. Kontrola obsady ilościowej etatów na dzień (ostatni miesiąca) 1946 r.

	Grupy uposażenia wzgl. ilość ryczałtów															
	urzędniczych										niżsi funkcjonariusze					Ogółem urzędników i niż. funkcjonariuszy
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rycz.	Razem	IX	X	XI	XII	Razem	
Etaty przyznane .																
Etaty obsadz. . .																
Etaty wolne . . .																
Etaty przekrocz. .																

UWAGA: Zasady gospodarki etatami, zastrzeżone ustawą skarbową stanowią:

1) Ogólna ilość etatów nie może być przekroczona, 2) przekroczenie etatów w poszczególnych grupach dopuszczalne jest tylko w niższych grupach kosztem wolnych etatów w wyższych grupach, 3) winni przekroczenia odpowiadają dyscyplinarnie i materialnie. Dane muszą pokrywać się z ilością personelu i etatów podanych w wykazie A.

C. Kontrola kredytów i wydatków osobowych z § 1 budżetu za miesiąc .... (sprawozdawczy) 1946 r.

1. Kredyt przyznany .... zł.
2. Wykonanie kredytu .... zł.
3. Pozostałość od początku bieżącego roku budżetowego .... zł.
4. (ewent.) Niedobór .... zł.

UWAGA: ad 2) suma w tym punkcie winna równać się sumie wydatków podanych w wykazie A — rubryka 14.

margines

Załącznik 3.

(Urząd)

D. Wykaz zmian w ruchu służbowym w miesiącu ....

Komórka organizacyjna	Nazwisko i imię	Rodzaj zmiany i data od której została dokonana	Przybył	Ubył	Uwagi
1	2	3	4	5	6

Wykaz ten winien obejmować wszelkie zmiany, jakie dokonane zostały w stanie osobowym po terminie złożenia wykazu A.

W rubryce 3 zmiany obejmować winny wszystkie dane wymagane wykazem A w rubrykach 3 do 14 włącznie. W wypadku zwolnienia pracownika wymagane podanie daty zwolnienia.

Załącznik 4.

(Urząd)

E. Wykaz pracowników opłacanych z kredytów rzeczowych i majątkowych budżetu na dzień ...... (ostatni kwartału)

Nr kol.	Nazwisko i imię	Rok urodzenia	Wykształcenie	Data od której zatrudniony wzgl. okres na który przyjęty do pracy	Funkcje (czynności jakie wykonuje)	Podstawa prawna zatrudnienia	Wynagrodzenie ryczałtowe, płatne z budż.	Wynagrodzenie ryczałtowe, płatne w kwocie	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

KOMUNIKAT

Wobec wpływających do Ministerstwa zapytań co do możliwości nabycia wydawnictw G. Szymkiewicza z dziedziny przepisów budowlanych, podaje się do wiadomości, że komplety wspomnianych wydawnictw są jeszcze do nabycia pod adresem: Gustaw Szymkiewicz. Komisja Normalizacyjna Budownictwa przy Ministerstwie Odbudowy, Warszawa, ul. Wiejska 21 m. 42.

Komplet stanowią: 1) „Prawo budowlane” wyd. 1938 r., 2) „Dodatek do prawa budowlanego” wyd. 1937—38 r. i 3) „Komentarz do prawa budowlanego” w 2-ch tomach wyd. 1938 r.

Cena numeru niniejszego zł. 55

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Odbudowy, Warszawa, Al. Marszałka Stalina 38

Nr 536 — Robotnicza Spółdzielnia Graficzna, Warszawa, Targowa 80